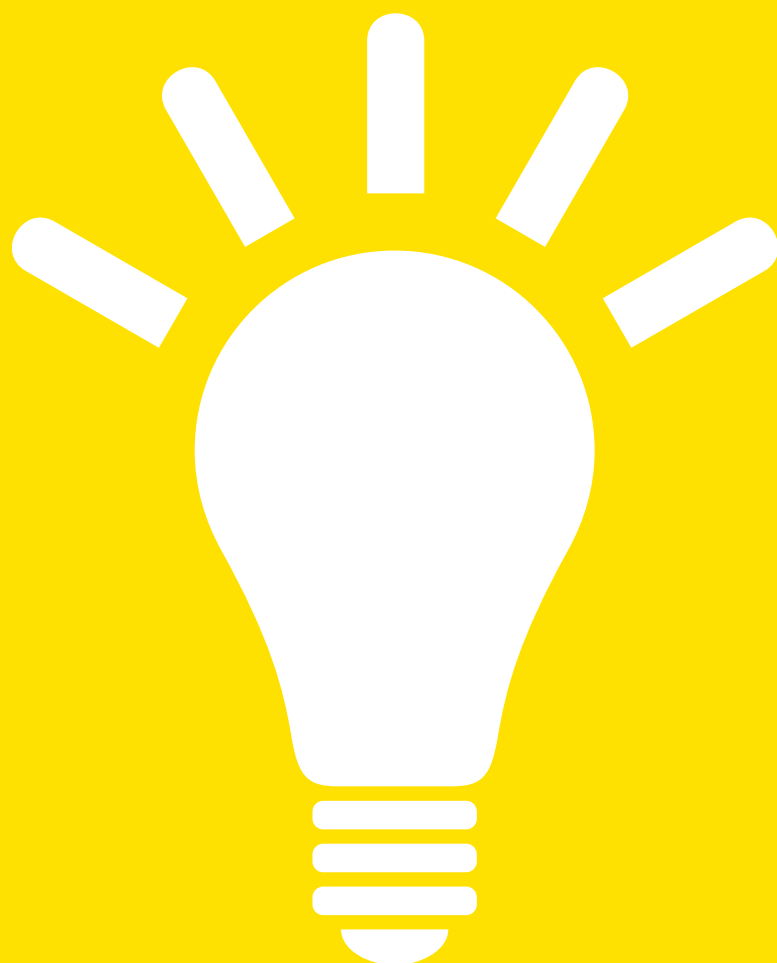

IDÉKATALOG

: BRUTTOLISTE

INTRODUKTION

Dette brutto-idékatalog er til dig, der arbejder med flygtningeområdet i Aarhus Kommune. Kataloget indeholder en lang række idéer, som kan være med til at forbedre flygtninges vej ind i det danske samfund. Idéerne imødekommer en række udfordringer og potentialer, som er identificeret af medarbejdere på tværs i Aarhus Kommune, flygtninge selv, frivillige/civilsamfund og virksomheder i Aarhus Kommune.

Idéerne er alle opstået i et forsøg på at imødekomme de identificerede udfordringer og potentialer, og de er udviklet gennem en designproces. I alt er 120 personer blevet inddraget i udviklingen på forskellig vis og på forskelligt niveau.

Katalogets brutto-idéer præsenteres under forskellige temaer, der imødekommer de mål Aarhus Kommune har for alle borgere, herunder også flygtninge:

- Et sundt og aktivt liv
- Velfungerende børn og unge i daginstitution og skole
- Uddannelse og beskæftigelse

Under hvert temaer findes idéer, som er udviklet og beskrevet i forskellig grad:

- Først præsenteres kategori 1 idéer.
Det er de ideer, som er blevet udvalgt til videre kvalificering og evt. afprøvning og implementering i 2016/17 i Aarhus Kommune som led i arbejdet med en fælles flygtningehandlingsplan. I alt er der 16 kategori 1 idéer.
- Dernæst præsenteres kategori 2 idéer.
Det er de ideer, som i de indledende udvælgelses- og kvalificeringsprocesser er gået videre, og som derfor er nået at blive mere forfinede – dog i varieret grad. I alt er der 12 kategori 2 idéer.
- Til sidst præsenteres kategori 3 idéer.
Det er de idéer, der endnu blot eksisterer i punktform. De kan f.eks. være opstået under workshops, interviews, på møder og i andre lignende situationer, men er af en eller anden årsag ikke blevet udvalgt til den videre proces med dette arbejde. I alt er der 17 overskrifter med tilhørende kategori 3 idéer.

I dette brutto idékatalog har vi således valgt at medtage alle idéer i den form, de nu engang har. Det har vi gjort for at sikre, at det store arbejde, som alle involverede parter har lagt i processen ikke går tabt. Alle idéer får derfor lov til at være med i materialet, uanset hvor de kommer fra, og uanset hvor omsættelig og implementerbar de er i deres nuværende form. En idé kan nemlig sagtens være god og værdifuld for både flygtninge og medarbejdere, selvom den ikke er blevet udvalgt til videre udvikling.

Fælles for alle idéer i brutto-idékataloget er, at de er udviklet af relevante og kompetente medarbejdere, flygtninge, frivillige og virksomhedsrepræsentanter rundt i hele kommunen, som alle har indsigt i og kendskab til de udfordringer og de uudnyttede potentialer, der ligger i arbejdet med at hjælpe nyankomne flygtninge ind i det danske samfund.

Vi håber, I vil kunne finde inspiration i idéerne, og de vil give anledning til nye og spændende udviklingsinitiativer hos Jer hver især.

AARHUS KOMMUNE

INDHOLD

ET SUNDT OG AKTIVT LIV	5
Kategori 1 idéer	6
Dialogmøde om PTSD for flygtninge	6
Familiekonsultation	8
Frivillige Sundhedsguider	10
Ung i Danmark – Version 2.	12
Frivillige Organisationer til Åben Rådgivning	14
Online Tolkekatalog	16
Uddannelse af tolke og rekvirenter	18
Hverdagsguider	20
En god familiestart i Aarhus	22
QR kode til kommunale breve	24
kategori 2 idéer	25
Flygtninge i foreningslivet	25
Ja til fritidsliv!	25
Nabonetværk	26
Xchange Aarhus	27
Buddies – flygtninge hjælper flygtninge	27
Flygtninge underviser ”gammel danskere”	28
Åben rådgivning der ved alt	28
Forståelig skriftlig information	28
Tværmagistratslig samarbejde med civilsamfundet og borgere	29
kategori 3 idéer	30
Sundhed	30
Sundhed - handicap	30
Frivillighed og civilsamfund	30
Tolke	31
Inklusion - føle sig velkommen	31
Boligplacering og integration	31
Hjælp til selvhjælp	32
Kommunikation med flygtninge	32
Intern organisering og kommunikation	33
Nye udfordringer for medarbejdere i mødet med flygtninge	33
Asylcenter	33

VELFUNDERENDE BØRN OG UNGE I DAGINSTITUTION OG SKOLE 34

kategori 1 idéer 35

Informationsmateriale om daginstitution 35

Styrket integrationsindsats i FU-regi 37

Observationsmodtageklasser for elever med særlige behov 39

kategori 2 idéer 41

Behandlende indsats for børn, unge og familier med traumer 41

kategori 3 idéer 43

Dagtilbud 43

Skole 43

Unge 43

UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE FOR DE VOKSNE 44

kategori 1 idéer 45

Værktøj til beskæftigelsesmatch 45

Virtuelle samtalekort om arbejdsliv 47

Grå Guld Klubben 49

kategori 2 idéer 51

Værkstedspraktik 51

Ambassadører for beskæftigelse 51

kategori 3 idéer 52

Beskæftigelse 52

Danskundervisning 52

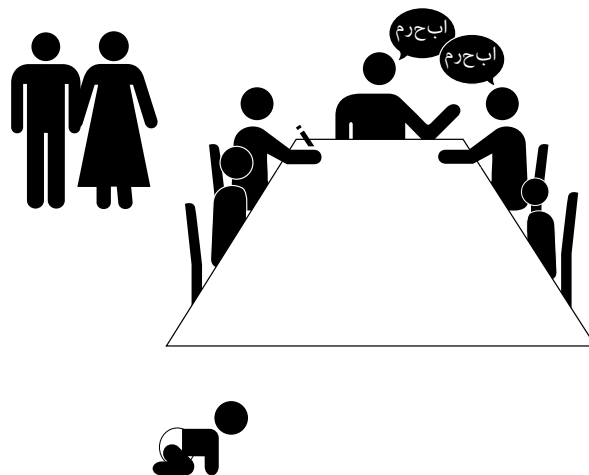
Integrationsundervisning 52

ET SUNDT OG AKTIVT LIV

- : SUNDHED
- : SUNDHED - HANDICAP
- : FRIVILLIGHED OG CIVILSAMFUND
- : TOLKE
- : INKLUSION - FØLE SIG VELKOMMEN
- : BOLIGPLACERING OG INTEGRATION
- : HJÆLP TIL SELVHJÆLP
- : KOMMUNIKATION MED FLYGTNINGE
- : INTERN ORGANISERING OG KOMMUNIKATION
- : NYE UDFORDRINGER FOR MEDARBEJDERE I MØDET MED FLYGTNINGE
- : ASYLCENTER

KATEGORI 1 IDÉER

DIALOGMØDE OM PTSD FOR FLYGTNINGE

UDFORDRINGEN KORT

Nogle flygtninge har behov for en bedre forståelse af egen situation og oplevelse af symptomer (f.eks. søvnløshed, vredeudbrud mv.). Nogle flygtninge kender ikke til den psykiske lidelse PTSD, ligesom det kan være tabubelagt at have en psykisk lidelse.

HVAD ER IDÉEN?

Der afholdes et dialogmøde om PTSD for flygtninge i hvert kvartal eller hvert halve år. Formålet er at sikre, at vigtig viden er tilgængelig for alle og når bredt ud.

Møderne faciliteres af tosprogede undervisere med et fagligt kendskab til området – alternativt anvendes tolkning.

Der er tale om et frivilligt møde, og der er blot én mødegang. Mødet er oplysende og dialogbaseret og intentionen er at skabe et uforpligtende rum, hvor borgerne får:

- Information om PTSD med fokus på symptomer, som nogle vil genkende fra eget liv.
- Oplysning om behandling: Hvor henvender jeg mig ved mistanke om PTSD? Hvordan foregår behandlingen?
- Redskaber til håndtering af symptomer: Hvad kan jeg selv gøre?
- Fokus på sekundær traumatisering og dermed om konsekvenser for familiemedlemmer, herunder børn og pårørende, hvis PTSD ikke behandles.
- Mulighed for at stille spørgsmål og snakke med andre, der har lignende oplevelser og symptomer.

Mødet skal være oplysende og "ufarligt" i den forstand, at familierne ikke føler, at det har konsekvenser at møde op.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Målgruppen er den brede gruppe af nye borgere, som har været udsat for traumatiserende oplevelser.

Målgruppen er ikke alene mennesker, som oplever symptomer på PTSD, men også familiemedlemmer og pårørende.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Rettidig og rigtig behandling når flygtninge bliver opmærksomme på diagnose og behandlingsmuligheder.

Bedre trivsel for børn i familier med PTSD.

Idéen kan frigøre ressourcer hos integrationsmedarbejderne, som kan henvise til møderne, når medarbejderne identificerer et behov hos borgeren.

HVAD SKAL GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Mødeindholdet skal udvikles i samarbejde med Center for PTSD. Der skal være et fast program, som er oplysende og dialogbaseret.

Der oplyses om møderne via integrationsmedarbejdere, plakater og andre former for informationsmateriale – f.eks. via

integrationsmedarbejdere, sociallægen, biblioteker, Integrationsnet og frivillige organisationer for flygtninge – f.eks. Den Nye Havn, Dignity, Muhabet, Kvindehuset i Viby og Gellerup, Bydelsmødre mv.

Der skal findes en mødelokation, som er "ufarlig" og let fremkommelig for deltagerne. Det skal eksempelvis ikke være på et hospital, men kunne være på DOKK1.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

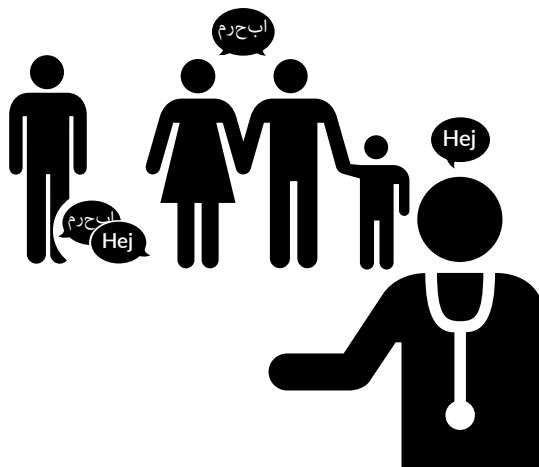
Der skal bruges tid på at udvikle indholdet på mødet, men den nødvendige viden ligger hos center for PTSD.

Informationsmateriale skal udarbejdes og distribueres.

Møder afholdes hvert kvartal/hvert halve år.

KATEGORI 1 IDÉER

FAMILIEKONSULTATION

UDFORDRINGEN KORT

Som flygtningefamilie kan man være nødsaget til at besøge egen læge ad flere omgange for at forholde sig til forskellige familiemedlemmers behov. Hver gang et familiemedlem skal til læge, skal der være tolk tilstede, og voksne familiemedlemmer skal fritages fra beskæftigelse for at kunne følge børn eller ægtefælle til lægen. Herudover skal familien forholde sig til praktikaliteter som transport og transporttid i en i forvejen presset dagligdag.

HVAD ER IDÉEN?

Familiekonsultation hos praktiserende læge. Det skal være muligt for en flygtningefamilie at bestille en familiekonsultation hos egen læge i praksissektoren.

En familiekonsultation vil være af længere varighed end de sædvanlige 15 til 30 minutter og med deltagelse af flere eller alle familiemedlemmer. Dermed kan familien på én gang få afdækket sin sundhedssituation og videre forløb og undgå flere besøg hos lægen end højst nødvendigt.

Det skal selvfølgelig stadig være muligt at bestille en almindelig konsultation, hvis det er uhensigtsmæssigt at medbringe eksempelvis børn eller ægtefælle.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Flygtningefamilier og læger i praksissektoren.

Sekundær:

Aarhus Kommunes integrationsmedarbejdere og tolke.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Færre lægebesøg samlet set.

Flygtningen skal bruge mindre tid på transport, mindre fravær og godkendelse af fravær fra beskæftigelse/praktik, danskundervisning, institution eller skole.

Aarhus Kommune vil spare ressourcer til afholdelse af udgifter forbundet med flygtningefamiliens transport til lægebesøg samt integrationsmedarbejdernes støtte og koordination op til lægebesøget. Integrationsmedarbejderne behandler også henvendelser fra læger i praksissektoren, der ikke før har haft tolk med til konsultationer.

Evt. en negativ økonomisk afledt effekt for lægen pga. færre konsultationer (skal undersøges nærmere).

Ressourcebesparelser for praktiserende læge i forbindelse med mindre brug af tolkning.

HVAD SKAL GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Læger i praksissektoren skal gøre det muligt at bestille familiekonsultationer i deres praksis.

Læger i praksissektoren skal omstille måden, hvorpå der afhol-

des udgifter således, at det stemmer overens med ideen om familiekonsultationer, hvor flere sundhedsproblematikker og flere patienter behandles sammen.

Kommunens integrationsmedarbejdere skal oplyses om muligheden og klædes på til at rådgive herom.

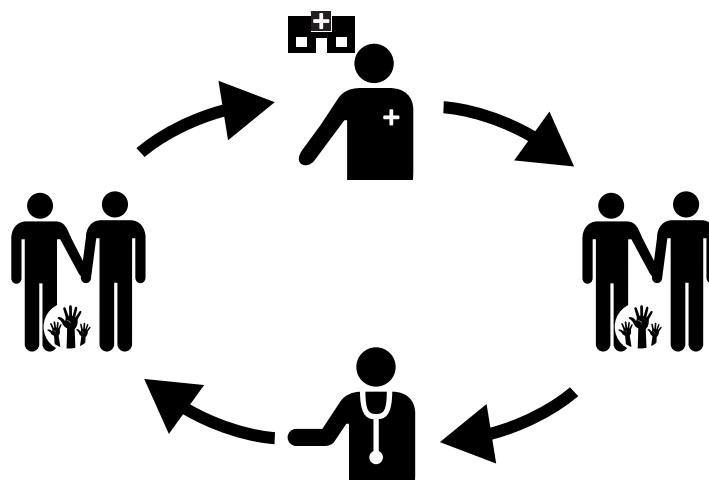
Flygtninge skal oplyses om muligheden af integrationsmedarbejderen.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Intet for Aarhus Kommune.

KATEGORI 1 IDÉER

FRIVILLIGE SUNDHEDSGUIDER

UDFORDRINGEN KORT

Nogle flygtninge møder ikke op til helbredsundersøgelse hos sociallægeinstitutionen, medmindre de bliver fulgt af integrationsmedarbejderen.

Derefter får nogle ikke bestilt opfølgende tid hos egen praktiserende læge, ligesom nogle heller ikke møder op her, medmindre de følges. Det betyder forsinket eller ingen behandling for flygtningen og ressourcspild i form af lægetider, der ikke benyttes.

HVAD ER IDÉEN?

Etablering af et korps af frivillige sundhedsguides. En sundhedsguide kan tilknyttes en flygtning, når vedkommende får tilbudt den helbredsmæssige undersøgelse af deres integrationsmedarbejder.

Den frivillige følger flygtningen til den helbredsmæssige undersøgelse og bliver/venter under undersøgelsen. Efter undersøgelsen er det vigtigt, at den frivillige sørger for at hjælpe flygtningen med at få lavet en opfølgende tid hos egen praktiserende læge med det samme. Sundhedsguiden hjælper desuden flygtningen med at forstå, at sociallæge og praktiserende læge er del af to forskellige og uafhængige systemer.

Den frivillige følger herefter flygtningen til egen praktiserende læge, hvis det ønskes. Dette skal sikre, at flygtningen får fulgt op på helbredsundersøgelsen, og at de får igangsat behandling for eventuelle helbredsproblemer så hurtigt som muligt.

Herefter kan den frivillige, hvis flygtningen stadig ønsker det, være en person, de kan bruge, når de skal til lægen, på syge-

huset og forstå indkaldelser mm.

Idéen kan ses som en udvidelse af det frivillige tilbud "Social Sundhed", der tilbyder at hjælpe socialt udsatte til læge, behandling mm. Denne ide adskiller sig ved at være målrettet nyankomne/flygtninge, hvilket stiller delvist andre krav til de frivillige.

Krav til frivillige:

- Tosprogede (Dansk + andet sprog, som kan matche flygtningens sprog).
- Social- eller sundhedsuddannelse (f.eks. studerende fra Social og Sundhedsuddannelsen, Ernæring og Sundhed, Idræt, Sygeplejestudiet, Fysioterapeut uddannelsen, Medicin, Folkesundhedsvidenskab, Sociologi, Sundhedsantropologi mm.).

På sigt kan idéen udbygges med en opkvalificering af de frivillige med et kursus/uddannelse i forskellige kompetencer som eksempelvis kommunikation med patienter om sygdom og sundhed og kulturforskel i sundhedsforståelse.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Nyankomne flygtninge.

Sekundær:

Tosprogede frivillige, Integrationsmedarbejdere samt Frivillig koordinator.

Indirekte målgruppe

De praktiserende læger og sociallæger.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Rettidig og rigtig behandling for flygtninge.

Flygtningen tager ansvar for eget helbred og får bedre forståelse af sundhedssystemet.

Forebyggende indsats, som på sigt er med til at mindske ulighed i sundhed.

Dygtige sundhedsprofessionelle med erfaring fra frivilligt arbejde som sundhedsguide.

Færre aflyste konsultationer.

Færre ubehandlede sygdomsforløb.

HVAD SKAL GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Videreudvikling af idéen sammen med potentielle frivillige.

Aarhus Kommune skal i yderligere dialog med initiativet "Social Sundhed", i forhold til at afklare, hvorvidt Sundhedsguiden for flygtninge kan blive en del af det eksisterende tilbud.

Etablering af et frivilligkorps – evt. i samarbejde med initiativet "Social Sundhed".

Integrationsmedarbejdere skal gøre koordinator af Sundhedsguiden opmærksomme på ny flygtninge med behov.

Sundhedsguiden og flygtning matches ud fra kriterier om blandt andet sprog.

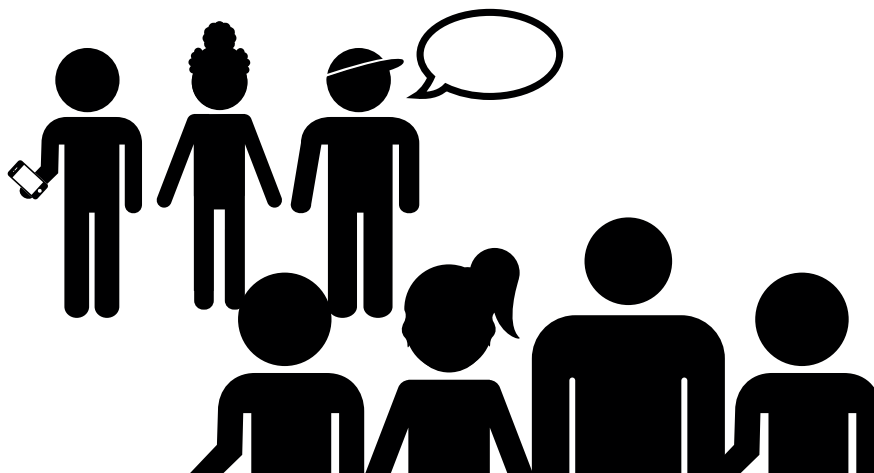
HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Afhænger af rollefordeling mellem Social Sundhed og Aarhus Kommune.

Evt. tid til rekruttering og koordinering af frivillige.

KATEGORI 1 IDÉER

UNG I DANMARK - VERSION 2.

UDFORDRINGEN KORT

Nogle unge enlige flygtninge er i risiko for at blive ensomme. Generelt føler yngre flygtninge(mænd) sig 'forkerte' og oplever igennem medier og møder med danskere, at de ikke er velkomne i Danmark. De efterspørger netværk med danskere og vil have glæde af aktiviteter, der fokuserer på deres styrker.

HVAD ER IDÉEN?

Ung i Danmark - Version 2 er en videreudvikling af det eksisterende "Ung i Danmark" under DFUNK, som for nuværende består af to elementer:

1). Månedlige temaarrangementer for (nytilkomne) unge flygtninge, hvor den unge flygtning kan skabe netværk og blive støttet af andre, der har stået i samme situation.

2). Frivillige flygtninge og danskere deltager i kursusweekender, hvor de rystes sammen som en gruppe og trænes i at organisere temaarrangementerne (projektledelse mm.), og i at fortælle deres personlige historier på en måde, der er relevant for dem, der lytter. Herefter er den trænede gruppe ansvarlig for at arrangere seks temaarrangementer i løbet af de kommende seks måneder, hvor andre kan få glæde af deres erfaringer (læs evt. mere her: <http://www.dfunk.dk/aktiviteter/aktiviteter-med-flygtninge/dfunk-rollemodeller/>).

I Aarhus Kommune kan man bygge videre på idéen med følgende to elementer:

1. Lade temaarrangementerne indgå som elementer i integrationsundervisningen for nytilkomne unge flygtninge.

2. Ændre de unge frivillige flygtnings status fra "frivillig" til "brobygger", idet man lader deres deltagelse i "Ung i Danmark" tælle som en del af kravet til 37 timers ugentlig beskæftigelse. Det vil kræve at:

- DFUNK laver en vurdering af, hvor stor arbejdsbyrden i gennemsnit vil være for en ung flygtning i forbindelse med træningskurser, arrangementsplanlægning og -afholdelse over seks måneder. Det vurderede antal timer indgår så som en del af den krævede 37 timers beskæftigelse i løbet af de 6 måneder forløbet foregår.
- Brobyggere screenes og udvælges ved hjælp af en motiveret ansøgning, for at undgå at unge flygtninge, der ikke er motiveret, bliver en del af tilbuddet.

HVEM GØR HVAD OG HVORNÅR I IDÉEN?

- ↓ Jobkonsulent gør ung flygtning opmærksom på tilbuddet "Ung i Danmark", som del af samtale om den unges integrationsplan.
- ↓ Ung flygtning skriver motiveret ansøgning for at blive brobygger (evt. på eget sprog).
- ↓ DFUNK koordinator modtager og screener ansøgninger som brobygger.
- ↓ DFUNK koordinator giver jobkonsulent besked om udvalgt ung brobygger og vurdering af timeforbrug for brobyggeren for de kommende seks måneder.
- ↓ Jobkonsulent sørger for at Brobyggeren (ung flygtning) 'fritages' for beskæftigelseskrav i det omfang, der svarer til det vurderede antal timer fra DFUNK.

- ↓ DFUNK koordinator samler gruppe af udvalgte brobyggere og gennemfører weekendkursus.
- ↓ Brobygger (ung flygtning) arrangerer temaarrangement og koordinerer med udbydere af integrationsundervisning.
- ↓ Nytilkomne flygtninge deltager i temaarrangementer som del af integrationsundervisning.
- ↓ Efter forløbet på seks måneder, opfordres brobyggeren til at være frivillig på lige vilkår med alle andre frivillige i DFUNK.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Unge enlige flygtninge over 18 år.

Sekundær:

Nytilkomne flygtninge mellem 16-30, jobkonsulenter, DFUNK og udbydere af integrationsundervisning.

HVILKEN EFFEKT FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Brobyggeren (den unge flygtning) får nye kompetencer, netværk og indblik i civilsamfundet. Det kan på sigt være med til at føre til beskæftigelse.

Nytilkomne flygtninge får relevant integrationsundervisning, som kan imødekomme spørgsmål, tvivl og misforståelser, som kommunens medarbejdere så ikke skal bruge tid på at håndtere.

HVAD SKAL DER GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Aarhus Kommune skal have dispensation til at lade frivilligt arbejde tælle som en del af de krævede 37 timers beskæftigelse.

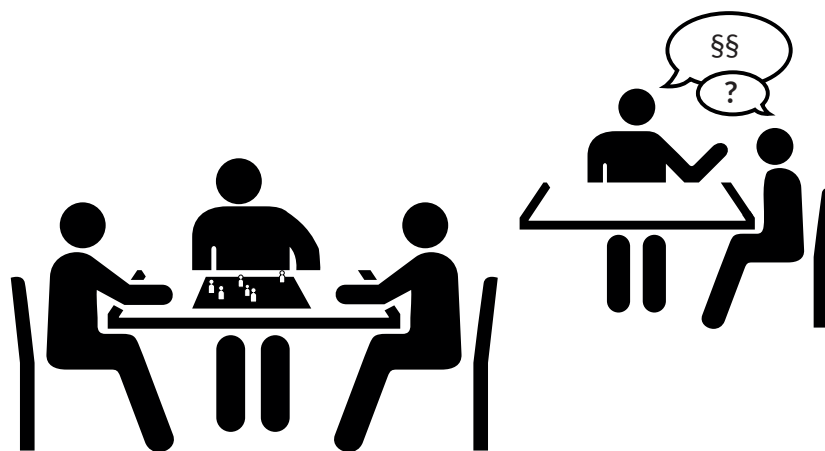
Der skal skabes kontakt til DFUNK koordinator.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Ingenting for Aarhus Kommune, da "Ung i Danmark" i forvejen udbydes af DFUNK.

KATEGORI 1 IDÉER

FRIVILLIGE ORGANISATIONER TIL ÅBEN RÅDGIVNING

UDFORDRINGEN KORT

Der findes mange frivillige tilbud, som imødekommer nogle af de behov og udfordringer, forskellige flygtninge oplever. Hvis flygtningen ikke har kendskab til tilbuddene, kan de ikke gøre brug af dem.

HVAD ER IDÉEN?

Frivillige kan være tilstede til Åben Rådgivning på DOKK1 hver torsdag. MSB og MKB står i dag for Åben Rådgivning, og de skal fortsat være de udførende i ft. rådgivningens funktion, imens de frivillige organisationer skal være brobyggere mellem frivillighed og flygtninge. Det kan være frivillige organisationer, der på skift er til stede, eller det kan være én og samme organisation hver gang; f.eks. Frivillignet eller Dansk Røde Kors.

De frivilliges funktion kan være at udfylde ventetiden med et cafelignende tilbud med f.eks. spil og dermed etablere et mere uformelt forum for dialog og samtale mellem frivillige og flygtninge og evt. flygtninge indbyrdes. Frivillige kan i dette uformelle forum formidle omkring de muligheder for fritidstilbud, foreningsaktiviteter og andre frivillige initiativer, der findes i Aarhus.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Flygtninge, som benytter Åben Rådgivning.

Sekundær:

Frivillige organisationer samt Åben Rådgivnings nuværende

aktører.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Flygtninge får:

Øget kendskab til frivillige initiativer i Aarhus Kommune.

Adgang til et netværk af frivillige.

Mindre spildtid i forbindelse med Åben Rådgivning.

Frivillige får:

Kendskab og kontakt til målgruppen af flygtninge.

Forbedret samarbejde med kommunen om indsatserne for flygtninge.

Kommune får:

Større nytteværdi af en allerede eksisterende rådgivende indsats.

Forbedret samarbejde med de frivillige organisationer.

HVAD SKAL GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Videreudvikling af idéen sammen med potentielle frivillige.

Åben Rådgivning skal kontakte frivillige organisationer (f.eks.

Frivillignet under Dansk Flygtninge Hjælp), og formidle og oplyse om frivillige initiativer.

Åben Rådgivning skal have afklaret mulighederne for de praktiske rammer på DOKK1.

Frivillige til bemanding ved Åben Rådgivning, skal mobiliseres og koordineres af egen organisation.

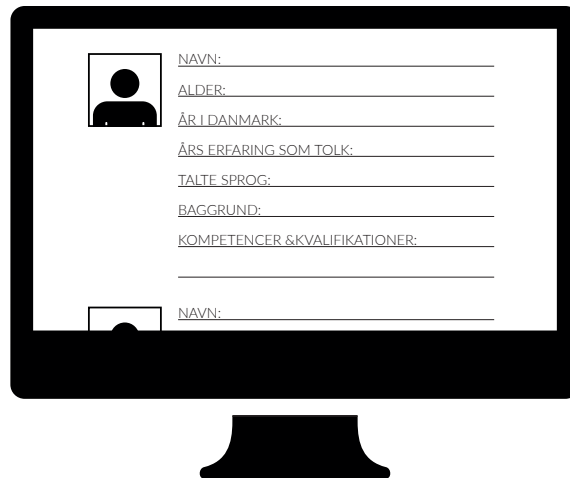
Øvrige kommunale medarbejdere skal oplyses om tiltaget, således de kan udbrede den til flygtninge.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Det vil kræve koordinerende ressourcer at etablere et mere konkret samarbejde mellem Åben Rådgivning og de frivillige organisationer.

KATEGORI 1 IDÉER

ONLINE TOLKEKATALOG

UDFORDRINGEN KORT

Rekvirenter kan ikke orientere sig om tolkenes kompetencer, når de bestiller tolkebistand. Det medfører, at der ikke sker den korrekte match mellem opgave og tolk, hvilket fører til dårlig kvalitet i tolkningen og i sidste ende kan have konsekvenser for flygtningen.

HVAD ER IDÉEN?

Et tolkecatalog der beskriver de enkelte tolkes kompetencer og erfaringer for at sikre, at der kan rekvireres en passende tolk til hver enkelt opgave. Tolkecataloget er tilgængeligt online i forbindelse med booking af tolke og opdateres løbende af tolkebureauet.

Aarhus Kommune stiller som krav til de tolkebureauer, de samarbejder med, at de har et opdateret tolkecatalog til rådighed i forbindelse med bookning af tolke.

For hver tolk udfyldes følgende overskrifter:

- Tolkenes navn, køn og alder.
- Hvor mange år har tolken boet i DK.
- Hvor mange års erfaring med tolkning.
- Hvilke sprog kan der tolkes.
- Hvad er tolkens baggrund f.eks. nationalitet.
- Kompetencer – f.eks. tolkeuddannelse, anden uddannelse.
- Hvilke erfaringer haves med hvilke typer af tolkeopgaver.

- Evt. niveauopdeling i henhold til en eksisterende norsk model (kendt af Aarhus Kommunes tolkeservice).
- Billede af tolken.

HVEM GØR HVAD OG HVORNÅR I IDÉEN?

- ↓ Tolkecataloget er tilgængeligt online. Enten som PDF til download eller som underside til eksisterende hjemmeside/bookingside.
- ↓ Rekvirenter bruger tolkecataloget til at udvælge en passende tolk til en opgave.
- ↓ Rekvirent booker den valgte tolk.
- ↓ Tolkeopgaven løses tilfredsstillende i et samspil mellem rekvirent, tolk og borger.
- ↓ Tolkebureauer opdaterer løbende tolkecataloget, hvis der sker ændringer i tolkebestanden.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Rekvirenter, som bruger tolkecataloger.

Sekundær:

Tolkebureauer og tolke, som udarbejder og opdaterer tolkecataloger.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Bedre tolkning i samtalen giver flygtningen tryghed og højner retssikkerheden i deres sag.

Bedre samtaler sparrer ressourcer: færre misforståelser hos flygtningen, møder behøver ikke blive afholdt igen og integrationsmedarbejdere skal ikke gentage indholdet af mødet.

Bedre samtaler skaber et forbedret samarbejde og tillidsforhold mellem borger/flygtning og kommune som fundament for et succesfuldt integrationsforløb.

HVAD SKAL DER GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Aarhus Kommune stiller krav i samarbejdsaftaler med tolkebureauer om, at der skal forefindes et online tolkekatalog, hvor rekvirenter kan orientere sig om tolkeudbuddet i forbindelse med booking af tolk.

Aarhus Kommunes tolkeservice og rekvirenter i Aarhus Kommune (f.eks. fra MBU, MSO og MSB) deltager i et møde og kvalificerer sammen relevant indhold til tolkekataloget.

Mødets referent udarbejder en færdig skabelon til tolkekataloget. Skabelonen gives til de tolkebureauer, som Aarhus Kommune samarbejder med.

Tolkekataloger udarbejdes af tolkebureauer sammen med deres tolke og gøres tilgængelige online.

Tolkebureauer opdaterer løbende tolkekataloget, hvis der sker ændringer i tolkebestanden.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

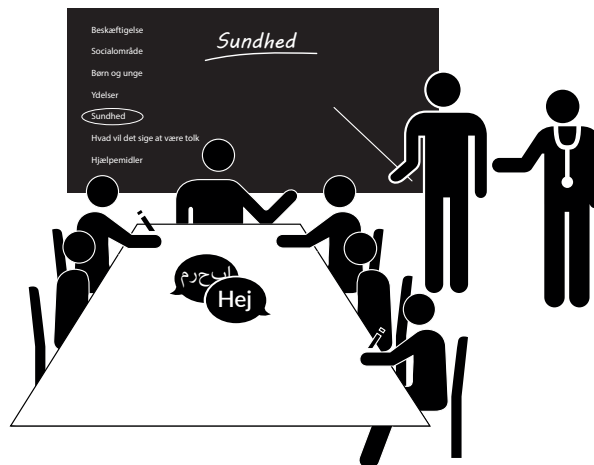
Ressourcer til gennemgang og revidering af eksisterende samarbejdsaftaler med tolkebureauer.

Ressourcer til et fælles møde.

Ressourcer til at udarbejde en færdig skabelon til tolkekatalog.

KATEGORI 1 IDÉER

UDDANNELSE AF TOLKE OG REKVIRENTER

UDFORDRINGEN KORT

Kvaliteten af tolkning er svingende, og nogle rekvirenter er ikke kompetente til at arbejde sammen med tolke.

HVAD ER IDÉEN?

Uddannelse af både tolke og rekvirenter. For at kvalitetssikre den tolkede samtale, kræves det, at både tolke og rekvirenter kvalificeres yderligere til at indgå i samarbejde med hinanden.

Formaliseret tolkeuddannelse

En formaliseret tolkeuddannelse klæder tolkene endnu bedre på til deres daglige arbejde. Grundtanken er, at uddannelsen bygges op af flere moduler, der hver især fokuserer på de forskellige domæner, man som tolk kommer ud i, eller som har betydning for ens arbejde. Eksempler på disse kan være:

- Beskæftigelse
- Socialområde
- Børn og unge
- Ydelser
- Sundhed
- Hvad vil det sige at være tolk (etik, teknik, konflikthåndtering, lovgivning m.m.)
- Hjælpemidler (videotolkning, ordlister m.m.)

Hvert domæne har en indbygget kultur, som kræver et kendskab til for at navigere i og kunne oversætte korrekt. Herudover bruges forskellige fagtermer, som kan kræve et

forudgående kendskab, for at kunne oversætte korrekt. I flere situationer vil det brugte ord i dansk kontekst ikke kunne oversættes til modersmålet, da ordet ikke eksisterer her. Det er derfor vigtigt, at tolken kan forklare meningen korrekt for at undgå misforståelser.

En mulighed kan være, at rekvirenterne indgår som aktiver i undervisningen, for at sikre en aktualitet i det man underviser i – det er rekvirenterne, der har det daglige kendskab. Rekvirentens deltagelse kan også være med til at sikre dialog og forståelse rekvirenter og tolke imellem, som kan gavne samarbejdet fremadrettet.

Omfanget/varighed af uddannelsen skal afklares i samarbejde med Aarhus Tolkeservice.

Uddannelse af rekvirenter

Én-dags uddannelse for rekvirenter. For at opkvalificere tolkeopgaven er det vigtigt, at rekvirenten ligeledes opkvalificeres, før opgaven kan løses bedst muligt. Rekvirenten skal have grundlæggende forståelse for nedenstående:

- Rammesætning omkring tolkningen Rekvirenten skal klargøre, hvad der forventes under tolkningen. For eksempel direkte oversættelse, ingen dialog uden rekvirenten orienteres eller hvis tolken har brug for at forklare et begreb, der ikke direkte kan oversættes, skal rekvirenten orienteres. Rekvirenten er mødeleder og ansvarlig for at styre samtalen, give plads til tolkningen, turtagning mv.
- Kulturforståelse Nogle emner kan give anledning til samtaler, der normalt ikke tales om for både tolk og borger. F.eks. psykisk syg-

dom, prævention eller emner man normalt ikke taler om med en af modsatte køn. Det er vigtigt, at rekvirenten er opmærksom på dette og gøres i stand til at identificere og håndtere sådanne situationer.

- Niveaudeling/specialviden
Nogle samtaler kræver særligt ordforråd af tolken. F.eks. kan nogle tolke være specialiserede i at oversætte til møder med sundhedsfagligt indhold. Nogle møder er af så alvorlig karakter, at forståelse og muligheden for at kunne formulere sig præcist er altafgørende. F.eks. til møde i Børn og Ungeudvalget. Her er det vigtigt at vælge en kvalificeret, neutral og robust tolk. Dette er ikke i samme omfang vigtigt, hvis man planlægger et møde, hvor man skal tale om fritidsinteresser eller elregning.
- Temadag med tolke
For at skabe den bedste tolkning til flygtningen, skal de to grupper (tolke og rekvirenter) mødes for at klargøre behov, vanskeligheder og ressourcer i samarbejdet og hermed tilpasse samarbejdet. F.eks. er det vigtigt for rekvirenten at vide, at tolken har behov for at blive forberedt på, hvilken slags samtale de skal møde ind til. Tolkene står hermed for en del af undervisningen for rekvirenterne for at gøre det så relevant som muligt.
- Undervisning via rollespil
Rekvirenter og tolke laver rollespil sammen om f.eks. svære situationer, hvor både rekvirenter og tolke lærer af rollespillet.
- Uddannet i videotolkning
Rekvirent skal vide, hvordan man teknisk opstiller udstyr, hvilket synsfelt får tolken, hvor tæt skal man sidde på maskinen for at tolken kan høre alle mv. Der bliver spildt mange ressourcer, hvis dette ikke er på plads.
- Hvordan man taler gennem en tolk
Rekvirenten skal kunne formulere sig i korte præcise sætninger, undgå talemåder og ordspil, der ikke kan oversættes, være opmærksom på humor og ironi, give plads til at tolken kan oversætte ofte og ikke skal huske på for mange sætninger. Afsæt ekstra tid til samtalen, da tolkede samtaler tager længere tid.

Undervisningen skal tilbydes til både ansatte og nyansatte i Aarhus Kommune (sagsbehandlere, integrationsmedarbejdere, skoler, institutioner mv). Undervisning kan med fordel også tilbydes eksterne rekvirenter, som undervises sammen med Aak medarbejdere. Hermed styrkes samspillet mellem interne og eksterne aktører på flygtningeområdet.

Undervisningen skal være et årligt tilbagevendende tilbud, således at alle nye medarbejdere opkvalificeres. Medarbejdere, der har været på uddannelse, holder sig opkvalificerede ved at deltage i en årligt tilbagevendende temadag mellem tolke og rekvirenter. Temadagen fokuserer på samarbejdet mellem tolke og rekvirenter.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Formaliseret tolkeuddannelse

Primær:

(Nye) Tolke.

Sekundær:

Rekvirenter.

Uddannelse af rekvirenter

Primær:

Alle der benytter sig af tolke (rekvirenter): Sagsbehandlere, lærere, læger mv.

Sekundær:

Tolke som deltager i undervisningen, undervisere og tolkebe-
reauer.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Bedre tolkning i samtalen giver flygtningen tryghed og højner retssikkerheden i deres sag.

Bedre samtaler sparrer ressourcer: færre misforståelser hos flygtningen, møder behøver ikke blive afholdt igen og integrationsmedarbejdere skal ikke gentage indholdet af mødet.

Bedre samtaler skaber et forbedret samarbejde og tillidsforhold mellem borger/flygtning og kommune som fundament for et succesfuldt integrationsforløb.

HVAD SKAL DER GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Uddannelse af tolke udvikles af Aarhus Kommunes Tolkeservice og/eller eksisterende udbydere. Start med at udvikle ét modul og prøv det af for at vurdere effekten. Brug evt. eksisterende tolkeuddannelser som grundlag for udvikling (f.eks. <http://tolkeakademiet.dk/>).

Uddannelsen af rekvirenter udvikles af Aarhus Kommunes Tolkeservice og udvalgte rekvirenter.

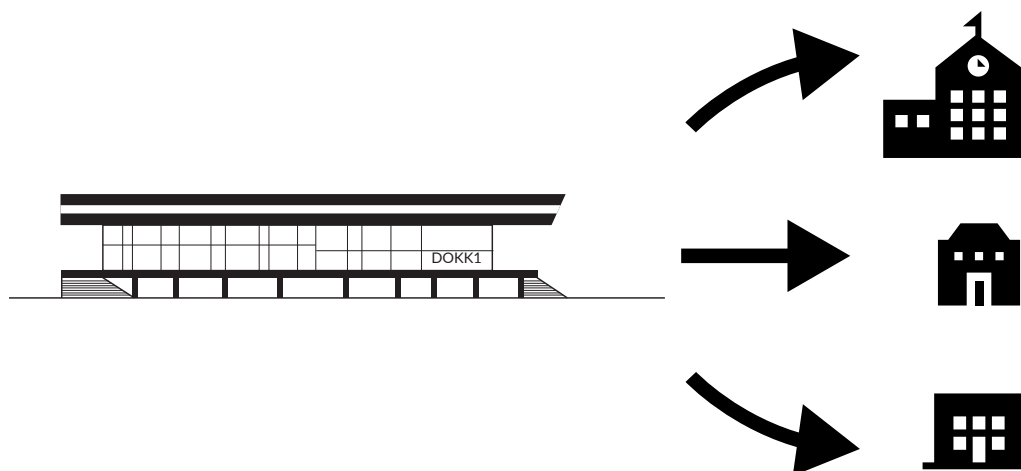
HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Udvikling af uddannelserne – afhængigt af omfanget af uddannelserne.

Tolke og medarbejders deltagelse i kurser – afhængigt af omfang.

KATEGORI 1 IDÉER

HVERDAGSGUIDER

UDFORDRINGEN KORT

Flygtninge ved ikke altid, hvor og til hvad, de kan få hjælp. Det betyder, at flygtninge risikerer ikke at få rettidig hjælp. Samtidig betyder det, at kommunale medarbejdere med andre kerneopgaver og jobfunktioner bruger uhensigtsmæssigt meget tid på at guide flygtninge. Endelig kan integrationsmedarbejdere og jobkonsulenter risikere at bruge tid på at håndtere problemer, der har vokset sig store, fordi rettidig hjælp ikke er blevet søgt og/eller givet.

HVAD ER IDÉEN?

En fremskudt borgerservicefunktion, der tager ud og informerer om, hvad man kan få hjælp til via Borgerservice på DOKK1 og på bibliotekerne (og evt. frivillig retshjælp). Der er således tale om en "hjælp-til-selvhjælp" service, så flygtninge i højere grad får viden om, hvad de kan få hjælp til og hvor. Velkomstspillet kan bruges som visuelt hjælpemiddel i guidningen.

Hverdagsguidningen skal foregå på de steder, hvor flygtningene er i forvejen og er trygge. Det kan f.eks. være på uddannelsessteder, Lær Dansk, Muhabet, Kvindehuset, midlertidige indkvarteringssteder mv. Hvis der i forvejen er tilknyttet frivillige medarbejdere til stedet, kan disse deltage i rådgivningen sammen med den fremskudte borgerservicemedarbejder og kan derefter fungere som guider mellem borgerservicebesøgene. Det er vigtigt at understrege, at de frivillige ikke selv rådgiver, men kun guider videre til rette rådgivende instans i kommunen.

Kultur- og Borgerservice har allerede denne vejledning for udsatte borgergrupper. Nærværende idé går ud på også at udbrede den til flygtninge i integrationsperioden.

HVEM GØR HVAD OG HVORNÅR I IDÉEN?

- ↓ Fremskudt Borgerservice koordinerer med passende lokaliteter for Hverdagsguidning (f.eks. Kvindehuset).
- ↓ Fremskudt Borgerservice, tolke, frivillige og flygtninge deltager i Hverdagsguidning.
- ↓ Frivillige medarbejdere på lokaliteter kan fungere som hverdagsguidere mellem fremskudt borgerservice besøg.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Flygtninge.

Sekundær:

Medarbejdere i Borgerservice, frivillige indenfor f.eks. retshjælp og frivillige medarbejdere.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Borgerne bliver hurtigere selvhjulpne.

Bedre service og bedre udnyttelse af ressourcer, fordi flygtningene får den rigtige rådgivning hurtigere.

Optimering af medarbejderressourcer i andre magistratsafdelinger, som ikke skal bruge tid på at hjælpe og guide flygtninge rundt i systemet.

HVAD SKAL DER GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Videreudvikling af idéen sammen med potentielle frivillige.

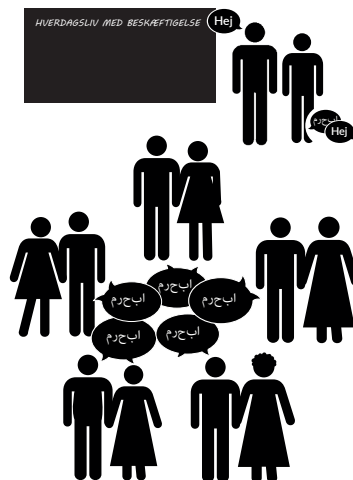
Fremskudt Borgerservice skal orientere sig i eksisterende kommunale tilbud og hjælpefunktioner til flygtninge (brug kortlægning og brugerrejse fra flygtningehandleplan).

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Ressourcer til at orientere sig i eksisterende tilbud. Løbende koordinering med lokaliteter for hverdagsguidning. Brug af tolke, medarbejdertimer til rådgivningen samt transport.

KATEGORI 1 IDÉER

EN GOD FAMILIESTART I AARHUS

UDFORDRINGEN KORT

Familielivet i et nyt land og ny kultur er udfordrende, fordi der er anderledes kulturelle koder og lavpraktiske forhold, som er svære at navigere i. Derudover kan forskellige familiemedlemmer i forskellig grad være påvirket af deres oplevelser som flygtning. Disse faktorer sætter familielivet under pres.

BESKRIVELSE AF IDÉ

Et forløb på fire moduler, hvor fem flygtningepar mødes i en fast gruppe og i dialog på deres modersmål introduceres til og diskuterer det danske samfund sammen med en kommunal medarbejder og tolk. Forløbet kan bruges som supplement eller erstatning for integrationsforløb. Der er fokus på dialog, erfaringsudveksling og rollemodeller i forløbet.

Forløbet er bygget op af følgende fire moduler:

- Hverdagsliv med beskæftigelse; herunder hvordan fungerer hverdagen med job, børn, transport osv., inddragelse og match med gammel-danske børnefamilier, forventninger på arbejdspladsen.
- Forældreskab; herunder børneopdragelse, samarbejde med dagtilbud, drenge/pigeroller, teenagebørn ('gå ud', unge og klub), legeaftaler, fritidsaktiviteter og foreningsliv for hele familien etc.
- Familieliv; herunder par i eksil, udfordringer ved forskudt integrationsforløb, kønsroller og arbejdsfordeling, konflikthåndtering i parforholdet og forskellige ønsker om at rejse/blive etc.
- Sundhedsforståelse; herunder ernæring, madpakker, motion og fritid, sygdom, vaccination og tandpleje.

Hvert modul baseres på et (visuelt) oplæg fra relevante faglige personer fra forskellige relevante afdelinger på tværs af kommunen og derefter/derunder dialog i gruppen. Hjælpe midler i mødet skal være visuelle og kan f.eks. være Velkomstspil fra Borgerservice.

Tilbuddet er frivilligt, men forpligtende, når man har meldt sig til.

(Idéen er stærkt inspireret af Dansk Flygtninge Hjælps Mindspring-koncept).

HVEM GØR HVAD OG HVORNÅR I IDÉEN?

- ↓ Der udpeges en koordinator for tilbuddet.
- ↓ Koordinator kontakter og booker diverse undervisere/eksperter til de enkelte moduler.
- ↓ Koordinator opsætter visuelt materiale, hvor potentielle deltagere færdes til dagligt (f.eks. på virksomheder).
- ↓ Integrationsmedarbejdere tilbyder alle familier at deltage i forløb. Den enkelte integrationsmedarbejder vurderer sammen med familien om timingen er rigtig, eller om tilbuddet skal udsættes til senere. Deltagerne modtager visuelt informationsmateriale af integrationsmedarbejder.
- ↓ Familien melder sig til hos tilbuddets koordinator.
- ↓ Koordinator sammensætter hold med fælles sprog og baggrund/nationalitet, hvis muligt.

- ↓ Familien modtager visuel information om tid, sted, og forløb.
- ↓ De fire moduler gennemføres.
- ↓ Koordinator samler gruppen efter et halvt år og følger op på læring af forløbet.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Flygtningefamilier.

Sekundær:

Koordinator og integrationsmedarbejder.

FORVENTET EFFEKT

Flygtninge får bedre forståelse af det danske samfund og dermed større sandsynlighed for at blive selvforsørgende.

Flygtningepar med mere velfungerende parforhold kan i højere grad være ressource for egne børn og samfundet.

HVAD SKAL DER GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Indhold af modul 1-4 færdigudvikles sammen med potentielle undervisere/eksperter og tilbuddets koordinator

Udvikling af visuelt materiale

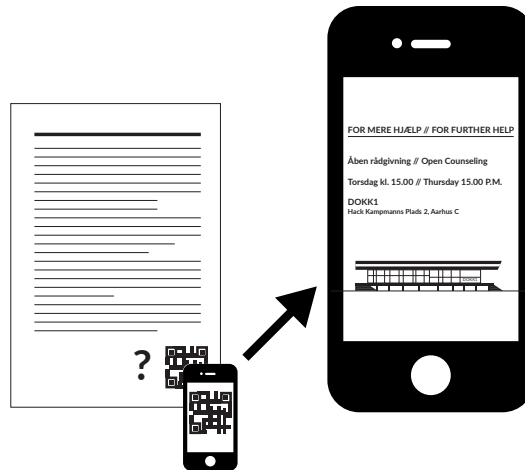
Udpegning af koordinator for tilbuddet

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Udvikling af moduler og visuelt materiale om tilbuddet. Medarbejderressourcer til koordinering og deltagelse i forløbet. Ressourcer til tolk.

KATEGORI 1 IDÉER

QR KODE TIL KOMMUNALE BREVE

UDFORDRINGEN KORT

Nogle flygtninge forstår ikke de breve, som de modtager fra kommunen.

HVAD ER IDÉEN?

Ideen er, at der på de kommunale breve målrettet flygtninge, skal fremgå en QR (Quick Response) kode, der henviser til Åben Rådgivning, når den scannes med en smartphone. Teksten står på engelsk og dansk. QR-koden skal informere læseren om åbningstider, adresse og kontaktoplysninger på Åben Rådgivning – altså kontakt til der, hvor læseren kan få brevets indhold oversat og/eller forklaret. Ved siden af QR-koden findes et spørgsmålstegn, som viser flygtningen, at QR-koden skal scannes, hvis der er behov for hjælp.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Flygtninge.

Sekundær:

Åben Rådgivning samt alle kommunale medarbejdere, der sender breve ud på dansk til flygtninge.

HVILKEN EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Imødekomme kommunikationsvanskeligheder mellem borger og kommune.

Hjælp til selvhjælp.

Øget nytte af det eksisterende tilbud 'Åben Rådgivning'.

Medarbejdere skal ikke bruge tid på at oversætte breve eller forklare, hvor man får hjælp.

HVAD SKAL DER GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Der skal udarbejdes en QR-kode.

De kommunale brevskebeloner skal tilføjes QR-koden.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Udarbejdelse af QR-kode samt ressourceforbrug til at indarbejde QR-koden i relevante kommunale skabeloner.

KATEGORI 2 IDÉER

FLYGTNINGE I FORENINGSLIVET

Beskrivelse af idé

Flere flygtninge skal ind i foreningslivet med henblik på at sætte deres kompetencer i spil og give dem et lokalt netværk og nye kompetencer. Foreningslivet skal derfor gøres parat til at "modtage" flygtninge (fx gøres mere rummelige), og flygtninge skal klædes på til at være en ressource for foreningerne og til at få øjnene op for det værdifulde i at være en del af foreningslivet.

Foreninger skal uddannes i at modtage flygtninge som frivillige. Det drejer sig blandt andet om:

- organisering (afgrænse opgaver, events)
- kompensation
- "jobdatabase"
- generel info til foreningerne om muligheden for at bruge flygtninge

Det skal ligeledes skabes jobs/praktik i foreningslivet til flygtninge. Evt. fællesordninger.

Idéen i brug

- ↓ Afdække (de frivillige) flygtninges kompetencer (MSB)
- ↓ Udforme et katalog over flygtninge og deres kompetencer ("ordrekatalog")
- ↓ Afdække mulige foreninger i lokalområde + mulige opgaver.
- ↓ Oprette en jobdatabase, hvor foreningerne kan melde store som små opgaver ind (MKB)
- ↓ Uddannelse af foreningerne ift. rummelighed og organisering (MKB)
- ↓ Modtagelse i foreningen og introduktion til opgaverne (evt. med tolk)
- ↓ Job/praktik forløb i foreningen
- ↓ Hvem er den kommunale tovholder? MSB/MKB?

Uddybning af ideen (hvem, hvordan, hvorfor)

Hvem:

Foreninger, nye flygtninge, MSB, MKB

Hvordan:

Både forening og flygtning klædes på til at kunne samarbejde - enten i form af frivillighed eller praktikplads/job.

Hvorfor:

Flygtning:

- Lærer dansk
- Får et netværk
- Oparbejder nye kompetencer
- Får følelse af inklusion i samfundet/gøre nytte
- Får forståelse for foreningslivet/frivillighed

Forening:

- Tilføres kompetence og arbejdskraft
- Får nyt medlemsgrundlag

JA TIL FRITIDSLIV!

Beskrivelse af idé

Lokale dialogmøder hvor nye og gamle flygtninge inviteres ind sammen med kirke, spejder, foreninger, svømmehal, foreningsmentorere og -venner.

Der skal gøres en lokal indsats for at få lokale engageret i at deltage på dialogmødet og bagefter i at gøre en indsats for at hjælpe flygtninge videre ind i foreningslivet/fritidslivet.

Formålet er, at det skal blive lettere for målgruppen at danne et netværk med henblik på at tage aktiv del i fritids-/foreningslivet.

Idéen skal forankres lokalt ved at knytte den til allerede eksisterende fora/ressourcer. I første omgang tænkes afprøvningsen af idéen som en prøvehandling, hvor biblioteket som udgangspunkt danner rammen om dialogmødet. Biblioteket kan således fungere som prøve/base for initiativet og hvor der kan samles op på erfaringerne, men det er en præmis, at konceptet skal tilpasses lokale muligheder.

KATEGORI 2 IDÉER

Uddybning af ideen (hvem, hvordan, hvorfor)

Hvem:

Flygtninge 'nye' og 'gamle' – børn og voksne

Lokalsamfundsressourcer der eksisterer i forvejen, fx biblioteker, foreninger og borgere

Hvordan:

Både flygtninge og 'gamle' frivillige tager aktivt del i dialogmødet. Det giver den nye flygtning lyst, mulighed og kendskab til tilbuddene lokalt, samt et netværk at følges med, foreningsven mv.

Hvorfor:

For at bygge lokal viden om de lokale flygtninge

Styrke integration gennem forenings og fritidslivet. Fritids- og foreningsliv har integrationspotentiale, fordi det skaber trivsel, netværk og anerkender menneskers ressourcer.

NABONETVÆRK

Beskrivelse af idé

Der skal skabes et stærkere nabonetværk/fællesskab i de lokalområder, hvor familier boligplaceres. Det kan fx skabes igennem kulturaktiviteter på tværs af nye og gamle danskere i lokalområderne, hvor allerede etablerede fællesskaber og aktiviteter introduceres og åbnes for nye borgere. For at lykkes skal beboerforeninger, afdelingsbestyrelser, ejendomsfunktionærer/varmemestre, boligsociale medarbejdere, lokale foreninger, institutioner og borgere generelt osv. aktiveres og understøttes.

Konkret kræver det, at der etableres en lokal frivilligruppe, som har interesse i at møde og understøtte de nye flygtninge i deres område. Dette sker igennem et borgermøde for alle lokale aktører. Frivilligruppen får derefter oplysninger om, hvornår en flygtningefamilie flytter til deres lokalområde. Integrationsmedarbejderen har indhentet oplysninger om hvorvidt, hvordan og om hvad familien ønsker at blive kontaktet. Information dokumenteres i infoark til de 'gamle' beboere, hvor det fx skrives kort, hvordan den enkelte familie ønsker at blive kontaktet af naboer – altså banke på døren, faste aftaler eller lignende. Det er vigtigt, at teksten til frivilligruppen formuleres, så det ikke bliver opfattet, som noget man bliver påduttet, men at der lægges op til, at man kan være med til at tage et positivt ansvar for sine medmennesker, og at det også er med til at styrke det eksisterende nabolag. Det er frivillig-

gruppen selv, der beslutter, hvad de kan og vil tilbyde, ligesom 'tilbuddet' også afhænger af, hvilke behov og interesser den nye flygtningefamilie har. Forslag til aktiviteter i lokalområdet formidles også tilbage til integrationsmedarbejderen, så de er orienterede om, hvad en flygtningefamilie kan tilbydes i dette lokalområde. Herudover kan der også ske en matchning med en konkret venskabsfamilie i området.

Konkrete idéer til aktiviteter mellem 'gamle og nye danskere':

- Fællesspisning m. dans og sang – fx mad fra de 'nye' lande, som laves sammen med flygtningen, evt. aften hvor de nye beboere fortæller om deres hjemland. Bruge billeder om mangfoldighed i dansk kultur som udgangspunkt for dialog og kulturmøde.
- Aktiviteter i forbindelse med allerede eksisterende traditioner (Skt. Hans, Fastelavn, Halloween mv.)
- Invitation til koncerter i lokalområder
- Skolefest
- Fælles hverdagsgøremål – havearbejde, snerydning o.l.
- Legeaftaler
- Mødre/fædre grupper på tværs
- Arrangement omkring bogen "Living in DK"
- Kaffemøder
- Sport
- Musik
- Delebilsordning/deleøkonomi

Ideen i brug

- ↓ 1. Integrationsmedarbejder/frivilligkoordinator/fritidskonsulent/anden MKB ressource indkalder til åbent arrangement i lokalområdet eller opfordrer lokale aktører til selv at gøre det. Opfordrer til at aktører organiserer sig og bidrager til opgaven med at integrere 'nye' beboere.
- ↓ 2. Der afholdes møde/arrangement for interesserede aktører i lokalområdet.
- ↓ 3. Lokale aktører (foreninger, beboerråd o.l.) organiserer sig og koordinerer med hinanden omkring 'opgaven'. Der udpeges en lokal kontaktperson for kommunal medarbejder.

KATEGORI 2 IDÉER

- ↓ 4. Integrationsmedarbejder indhenter oplysninger om ny families ønsker ift. lokalområde
- ↓ 5. Integrationsmedarbejder/frivilligkoordinator/fritidskonsulent/anden MKB ressource gør kontaktperson opmærksom på, at der vil blive/er blevet boligplaceret flygtninge i lokalområdet.
- ↓ 6. Lokal kontaktperson får info om nye borgere fra integrationsmedarbejder.
- ↓ 7. En ny familie flytter til lokalsamfund.
- ↓ 8. Kontaktperson kommunikerer videre lokalt. Der udpeges en lokal borger, som tager direkte kontakt til familier og inviterer ind i relevante fællesskaber.
- ↓ 9. Der etableres positive kulturmøder med fokus på almenmenneskeligt samvær. Fx fællesspisning, sang mv.

Uddybning af ideen (hvem, hvordan, hvorfor)

Hvem:

Primær målgruppe: flygtninge der lige er blevet boligplaceret.

Sekundær målgruppe: beboerforeninger og afdelingsbestyrelser, ejendomsfunktionærer/varmemestre, boligsociale medarbejdere, lokale fritidstilbud og andre lokale kræfter i området hvor flygtninge boligplaceres.

Hvordan:

Inklusion i nærområdet, tættere kontakt til 'gamle' danskere, brobygning mellem 'nye' og 'gamle' borgere.

Fx igennem kaffemøder, sportsaktiviteter, musikaktiviteter, fællesspisning

Hvorfor:

For at nedbryde "dem og os"-kulturen og skabe ligeværd mellem alle borgere i samfundet. Skabe tryghed ved en ny situation for både 'nye' og 'gamle' borgere. Bedre integration.

XCHANGE AARHUS

Beskrivelse af idé

Ideen er, at flygtningefamilier og danske familier får mulighed for at få en eftermiddag ugentligt til samvær. Der gives støtte fra arbejdsgivere / danskundervisning / praktikpladser osv. til

at borgerne kan få fri, men uden økonomiske konsekvenser for borgeren. Skoler og dagsinstitutioner giver de involverede børn fri og sørger for, at børnene efterfølgende videreformidler deres oplevelser fra Xchange til deres kammerater.

De danskere der er i job har en forpligtelse til at fortælle flygtningen om deres arbejdsplads. Måske kan flygtningen få en praktikplads ad denne vej. Det skal altså være en del af virksomhedspolitikken at gå ind i Xchange.

Danske familier kommer ind ved lodtrækning, dvs. man melder sig ikke frivilligt. På den måde er det også dem, som ikke umiddelbart var interesseret i kulturmøde, der får muligheden.

Uddybning af ideen (hvem, hvordan, hvorfor)

Hvem:

Obligatorisk for flygtningefamilier

Udvælgelse af virksomheder, som vil gøre det obligatorisk for et antal medarbejdere at deltage i udvekslingen

Medarbejdere i udvalgte virksomheder

Hvordan:

Borgere får stillet 3-4 timer til rådighed til et projekt, som giver et så positivt udbytte, at det der ser ud til at gå tabt (arbejdsfortjeneste, skolegang, praktik osv.) vindes ind!

Hvorfor:

Vores kulturelle adfærd skærpes, når vi møder nogen med et andet kulturelt udgangspunkt. Racismen får trænge kår. Bevidstheden om egen kultur øges. Berøringsangst aflives og afløses af tillid. Bedre integration, netværk og introduktion til arbejdsmarked kan give større sandsynlighed for selvforsørgelse på sigt.

BUDDIES – FLYGTNINGE HJÆLPER FLYGTNINGE

Beskrivelse af idé

Alle voksne flygtninge matches med en flygtningebuddy, som har samme interesser og sprog som én selv ved ankomsten til kommunen. Matchet sikrer et ligeværdigt møde med andre mennesker i samme situation. Mulighed for at komme ud og undgå ensomhed. Forløbet er som følger:

- Matchet kan fx ske via en 'flygtningetinder'-app, hvor

KATEGORI 2 IDÉER

flygtninge vælger ud fra interesser, sprog, alder, køn osv. Alternativt kan integrationsmedarbejderen hjælpe med et match.

- Fælles møde for periodens matchede 'par' med fokus på forventningsafstemning om hvad de forskellige buddypar kan bruge hinanden til. Mødet afholdes af en integrationsmedarbejder.
- Individuelt tilrettelagt forløb for hvert par (tre aktiviteter, der samtidig introducerer til det danske samfund og de tilbud, der findes i Aarhus)

Uddybning af ideen (hvem, hvordan og hvorfor)

Hvem:

Nyankomne flygtninge.

Hvordan:

Tilbud i forbindelse med ankomst til kommunen: match med buddy, som har samme interessefelt sprog.

Hvorfor:

Ligeværdigt møde med andre mennesker i samme situation. Mulighed for at komme ud.

Forventet effekt

Færre ensomme flygtninge og minimeret tidsforbrug for medarbejdere, fordi buddies hjælper hinanden i stedet for at bruge integrationsmedarbejderen.

[Idéen ligner DRK's tilbud, hvor der matches på baggrund af interesse, men med 'gammel danskere']

FLYGTNINGE UNDERVISER "GAMMEL DANSKERE"

Beskrivelse af idéen

Flygtninge tilbyder deres sproglige eller kulturelle kompetencer til undervisning af 'gammeldanskere', som gerne vil lære noget nyt. Fx et nyt sprog eller en ny madkultur.

Forventet effekt

Både flygtninge og 'gammeldanskere' oplever, at flygtninge har værdifulde kompetencer. Flygtninge introduceres til frivillighed

[Lignende tiltag findes evt. på Lær Dansk med en Arabisk net-

værksgruppe v/ Jacob Møller. Tiltage kunne udbredes til andre kulturelle/sproglige grupper]

ÅBEN RÅDGIVNING DER VED ALT

Koordinering og videndeling mellem:

- sagsbehandlere (åben rådgivning)
- fritidsliv (familierådgivning og integration)
- bibliotekerne

Koordinering skal fremme en mere hensigtsmæssig guidning af flygtninge, dér hvor de henvender sig (lokalt/centralt). I dag ved de forskellige medarbejdere, der møder flygtningen lokalt eller centralt ikke nødvendigvis, hvad der foregår og tilbydes på tværs af hele kommunen. Medarbejderne på stedet skal selv have kendskab og netværk til at kunne opsøge den relevante viden for borgeren og dermed hjælpe dem videre med det, de har behov for.

Forventet effekt:

Man hjælper borgeren med det samme, med den specifikke udfordring de står med lige nu og her eller guider dem videre til relevante instanser. Man opnår derved, at problemer tages i opløbet til gavn for flygtningen og medarbejdere, der ikke skal bruge ekstra tid på større problemer.

FORSTÅELIG SKRIFTLIG INFORMATION

Beskrivelse af idéen

Gør informationen til flygtninge mere forståelig igennem visuelle elementer og forsimpning af tekst.

Hvis breve ikke kan oversættes til hovedsprog (pga. af principiel beslutning for Aarhus Kommune), kan man forbedre de nuværende ved at:

- Dele informationen op i små overskuelige dele.
- Anvende enkelte sætninger og dermed sikre lavt lixtal.
- Bruge Faktabokse
- Bruge piktogrammer, hvor der markeres ved siden af et afsnit eller en overskrift, så modtager ved, hvad det

KATEGORI 2 IDÉER

handler om, selvom det står på dansk. Fx

= du har pligt til

= vigtigt!

= vdr. dine børn

= udbetaling

Herudover skal der bruges:

- mere visuel kommunikation, fx en brugerrejse
- Aak's hjemmeside skal oversættes til flere sprog
- Velkomstpillet – bruges til breve om ret og pligt

Ved ændringer i lovgivning skal der afholdes fælles info- og dialogmøde om ændringen med tolk og visuelle hjælpemidler for bedre at sikre, at flygtninge forstår ændring og de konsekvenser den har for dem.

Hvem:

Primær målgruppe: Flygtninge

Sekundær målgruppe: afsendere af information

Hvordan:

Tydeligere formidling igennem visuelle hjælpemidler

Hvorfor:

For at mindske misforståelser og uklarheder. For at spare tid og penge ift. de misforståelser der sker på grund af manglende forståelse af kommunikation fra kommune til flygtning.

stratsafdelinger.

- Understøtte koordinering og videndeling
- Skabelse af et magtfrit rum
- Medarbejdere på tværs af magistratsafdelinger får lettere tilgang til- og viden om civilsamfundet og flygtninge
- Når integrationsmedarbejderen har sluppet en flygtning, oplever medarbejdere stadig, at nogle flygtninge har mange forskellige behov. Det er på nuværende tidspunkt svært at adressere behovene. I en tværmagistratslige indsats kan vi samle dem og tænke på tværs af udsatte borgere.

Uddybning af ideen (hvem, hvordan, hvorfor)

Hvem:

Flygtninge, frivillige, kommunalt ansatte

Hvordan:

Til kommunikation og koordinering

Hvorfor:

Tydeliggøre tilbud og menneskelige ressourcer på tværs af relevante aktører, så flygtninge får glæde af relevante tilbud og kommunen får glæde af de effekter, sådanne tilbud kan have for flygtningen.

Se også <http://flygtninge.kk.dk/>

TVÆRMAGISTRATSLIG SAMARBEJDE MED CIVILSAMFUNDET OG BORGERE

Beskrivelse af ideen

Flytte kommunale ressourcer, der nu arbejder med civilsamfund, integration eller socialt udsatte borgere til en tværmagistratslig indsats. Det kunne fx være frivilligkoordinatorer og foreningsmentorer.

Gevinster:

- Sikre frivillige én indgang til kommunen, hvor de kan få hjælp til samarbejde og samskabelse på tværs af magi-

KATEGORI 3 IDÉER

SUNDHED

- Mødregupper, som flygtninge kan blive del af. Det vil hjælpe på mange punkter ift. integration.
- Kortlægning af de forskellige frivillige indsatser; hvad de kan og hvilke muligheder der er her.
- Nye innovative uddannelsesmetoder og redskaber for sundhedspersonale:
 - Mere brug af visuelle illustrationer med de forskellige tilbud
 - Tilbud til praktiserende læger om at blive undervist af sociallægerne i mødet med flygtninge
 - Udarbejde flere billedbeskrivelser af procedurer og sundhedssystem
 - Brug af det danske sundhedsvæsen præsenteret i film/app./et spil
- Oprette tilbud om tandpleje til voksne
- Bruge tid med den enkelte flygtning til at snakke om, hvad de har af udfordringer og gerne vil have hjælp til.
- SMS påmindelse om konsultation hos lægen?
- Tid i konsultationen til at skabe relation med praktiserende læge
- Workshop i sygdomme og sundhedsforståelse for flygtninge

SUNDHED - HANDICAP

- Fælles ansvar for borgeren med handicap, som ikke kun ligger hos dem der ser/møder dem (typisk integrationsmedarbejderen).
- Fordeling af udgifter. Disse ender ofte ved integrationsmedarbejder, fx transport til hospital, tolk osv.
- Hurtigere fordeling af opgaver, når der er kendskab til handicap (selvom der ikke er diagnose fra DK).

FRIVILLIGHED OG CIVILSAMFUND

- Konkret strategi for 'aktivering' for de forskellige typer af flygtninge i fritidstilbud (enlige, familier, gravide) – hvem

gør hvad, når flygtninge ankommer til Aak?

- Konkrete henvisninger til konkrete fritidstilbud til forskellige målgrupper på velkomstmødet.
- Mentormøder på biblioteker, eksempelvis Studenterhus Aarhus
- Mere brug af frivillige og flere ressourcer til de frivillige. Mere "professionalisering" af foreninger og de frivillige:
 - Åbne foreningerne op:
 - Velkomstmateriale på engelsk i foreninger
 - Velkomstpakke
 - Frivillig uddannelse/kørekort
 - Foreningsmatch mellem én i foreningen og en flygtning, som ønsker at gå i samme forening
 - Foreningsmentor giver hjælp til at finde en fritidsaktivitet
- Lave spiseaftaler/udvid legeaftalerne til at gælde en hel familie. Derved kan flygtningene også få hjælp til de små udfordringer, fx at læse og forstå breve.
- Gøre ventetid til en tid, hvor ønsker og drømme dyrkes. Fx via et "ønsketræ" (å la et suttetræ), hvor ens drømme og ønsker kan hænges på. Muligvis kan der kobles frivillige på, så de kan hjælpe med at indfri ønskerne. På den måde hjælper de frivillige ud fra, hvad flygtningene ønsker og ikke hvad de frivillige ønsker.
- Frivillige som bliver tilknyttet familierne får et kursus i ikke at belære flygtningefamilierne om dansk kultur – men sammen med familien at finde ligheder og forsøge at skelne mellem 'skal' og 'kan'.
- Uddanne mentorer via frivillige
- Lave samarbejde med kirker, virksomheder og civilsamfund ude i lokalområder
- "Kom til middag"-koncept
- Flygtninge der taler godt dansk hjælper som oversætter fast i ungdomsklubber
- Lokale legeaftaler mellem familier
- Kurser til frivillige gamle/garvede flygtninge inden uddannelsesvejledning (Gamle hjælper nye)
- Lokalhistorie Aarhus har frivillige, som kan fortælle flygtninge om dansk historie og kultur i lokalsamfundet

KATEGORI 3 IDÉER

- Lade flygtninge møde frivillige allerede på stationen, når de ankommer til Aarhus
- Frivillige tilbud skal være på plads og tilgængelige fra starten, når en flygtning ankommer, selvom det ikke er sikkert at flygtningen er klar til at tage imod frivilligt tilbud før senere.
- Fokus på introduktion til fællesskaber – hvordan får man en bedste ven?
- "Kend din nabo": Invitere ind/banke på døre i dit nærområde
- Frivillige flygtninge skal have en ugentlig fridag til frivilligt arbejde
- Frivillige arabisk talende rollemodeller, skal give respekt for egen kultur
- Hvis flygtninge skal være frivillige, skal deres "tjans"/initiativ være fordelt ud på mange hænder (især hvis de er nye i DK), da deres overskud varierer rigtig meget. Flygtninge der har været her i +1 år vil være at foretrække som frivillige.
- Hvis flygtninge skal være frivillige mentorer/ambassadører og have en symbolsk gave, vil et gavekort, fx til Storcenter/supermarked i deres lokalområde, være at foretrække.
- Hvis flygtninge skal være frivillige, skal det rammesættes som, at "de virkelig kan hjælpe/bidrage til xxx". 'Pligt' og 'kommune' er to begreber, der ofte associeres med noget negativt – så undgå disse – og arbejd mere med en positiv rammesætning.
- Oplysning til befolkning om, hvad der gøres for flygtninge allerede, dermed kan man måske undgå "shitstorm" fra fx Venligboerne
- Forældre i dagsinstitutioner melder sig frivilligt til at hjælpe flygtningeforældre i starten. En slags "institutionsmentor".
- Praktikpladser: almindelige borgere skal kunne melde ind et sted, hvis man har overskud til at hjælpe med introduktionen til en arbejdsplads (se også idéen: Det Grå Guld klubben)
- Brug eksisterende film om Syrien og syriske flygtninge til at oplyse nye frivillige. Filmen bruges af Dansk Røde Kors.
- Forening/klub for voksne én gang om ugen
- Flygtninge skal have områdeopdelt geografisk oversigt over tilbud, der er målrettet dem.

TOLKE

- Samarbejde om tolketjenester indenfor sundhed:
 - Sprogtolk med viden om regionen
 - Overskueliggørelse af "brug af tolk" for den praktiserende læge
 - Teletolkning
- Kobling af en enkelt tolk på én familie/flygtning eller på én sagsbehandler

INKLUSION - FØLE SIG VELKOMMEN

- En blog/avis der laver solstrålehistorier om flygtninge – fx gode historier om unge flygtninge.
- Oplysning om kulturelle ligheder mellem forskellige kulturer og den danske, så man ikke føler, at det er en umulig opgave, og man "tør" integrere sig.

BOLIGPLACERING OG INTEGRATION

- Delvist udflytning af integrationsmedarbejdernes arbejdsplads til midlertidige bosteder, så medarbejderne er mere tilgængelige i dagligdagen for de enlige flygtninge. Tilknyttede integrationsmedarbejdere kunne være ansvarlige for de borgere, som bor der.
- Aktiviteter på midlertidige bosteder og derved udnytte, at så mange er samlet på ét sted. Der er brug for, at borgerne lærer at bo sammen, rydde op efter sig osv. De kan lære aktivt medborgerskab af at blive inddraget i udformning af deres bolig og hverdag. For eksempel ved at være medbestemmende i indretning.
- Temamøder på midlertidige bosteder. Flygtninge får meget ud af at vide, hvad rammerne er for integrationsmedarbejdernes arbejde og hvorfor, at det flygtningene gerne selv vil ikke altid kan lade sig gøre. Forklare systemet og logikken bag beslutningerne.
- Udnytte at man har mange flygtninge samlet på ét sted, når de bor midlertidigt. Integrationsmedarbejderne kan være til stede for at tage sociale problemer i opløbet og henvise videre.

KATEGORI 3 IDÉER

HJÆLP TIL SELVHJÆLP

- "17+ for voksne" - med børnepasning. Rådgivningssted for voksne, hvor de kan komme med alt mellem himmel og jord. Kan også komme med børn. Tidspunktet for 17+ skal være et andet end "åben rådgivning", hvor det er svært at medbringe børn, pga. tidsrummet sen eftermiddag.
- Tilbyd differentierede tilbud, der er tilpasset familien
- "Mandeklubber" – empowerment til mænd

KOMMUNIKATION MED FLYGTNINGE

- Frivillige jurister hjælper med den digitale selvbetjening på Ny-i-Danmark.dk. Fx i forbindelse med ansøgning om familiesammenføring. NB! Borgerservice og folkeinformation hjælper ikke længere ift. Ny-i-Danmark.dk.
- Oplysninger om vigtige ændringer i lovgivning osv. på eget sprog:
 - Der opleves et stort hul i retssikkerheden, når vigtige oplysninger som ændring af ydelse og kontant-hjælpsloft indføres, og flygtninge modtager breve på dansk, men ikke forstår dem. Ikke alle har en integrationsmedarbejder, et dansktalende netværk eller resourcer til at finde frem til og rundt i de gratis tilbud, hvor man kan få hjælp. I nogle tilfælde vil det være en stor hjælp, hvis borgerne fik disse oplysninger på eget sprog. Evt. de store sproggrupper som arabisk, somalisk og tigrigna. KL har blanketter på fx arabisk.
- Hjemmeside på forskellige hovedsprogsprog, hvor flygtninge til enhver tid kan finde diverse information om Aak og ret og pligt (som alternativ til mappe med materiale fra infomøde, som ikke folder tingene ud i særlig høj grad).
- Brug af visuelle hjælpemidler til førstegangssamtale og andre møder.
- Koge de mange informationer fra møder ned til nogle få! Måske som noget konkret og visuelt materiale, som udleveres under eller efter mødet.
- Videointroduktion i forbindelse med "Intromøde" for enlige eller andre sammenhænge: en film eller andre visuelle hjælpemidler, der giver noget af informationen. Små lommefilm med introduktioner på arabisk og andre gængse flygtningesprog. (Findes delvist allerede i Borger-serviceregi)

- Udvidelse af "Åben Rådgivning" til flere gange om ugen eller længere tid.
- Logbog/mappe til flygtninge, som de modtager ved ankomst med både oversigt over deres forløb (en simpel visuel brugerrejse), plads til egne noter, dokumenter som de modtager til møder osv.
- Mappe i hjemmet til alle skrivelser fra 'systemet'.
- Sprogopdelte "Infomøder" (i dag er der mange sproggrupper repræsenteret på én gang).
- Kunne alle standardskrivelser oversættes til minimum engelsk?
- Kunne hvert brev indeholde et resume på engelsk? (som derefter kan google translaten til andre sprog af flygtningen selv. Dette kan herefter oversættes ved hjælp af Google Translate. Oversættelsen bliver mere korrekt, når man anvender Google Translate fra engelsk til arabisk end fra dansk til arabisk.
- Breve fra kommunen skal være så simple, at de kan oversættes i Google Translate, som mange flygtninge bruger meget ofte
- Gøre breve med indkaldelser mere simple, fx skrive tid, sted og dato for et møde, samt få sætninger om indholdet af mødet: "Du skal komme til kommunen 11/11/2016. Vi skal tale om X,Y,Z."
- Flygtninge skal have oversigt over lokale frivillige (og gratis) tilbud og erfaringer, der er relevante for flygtninge:
 - Områdeopdelt oversigt over tilbud, som gør det nemt at se, hvad der findes tæt på hjemmet
- Kommunikationsguide til medarbejdere, der sætter fokus på, hvad skal man som medarbejder være opmærksom på, når man kommunikerer med flygtninge:
 - Toolkit/Gør-det-selv løsning til medarbejdere, der kommunikerer skriftligt med flygtninge udover standardskrivelser og breve. Gør-det-selv løsning indeholder for eksempel grafisk faciliteringstegninger/ikoner/piktogrammer, som let kan indsættes i kommunikationsmateriale af medarbejderne selv.
 - Konkrete skabeloner til kommunikationsløsninger i forskellige domæner som for eksempel en flygtningebrugerrejse til værtsfamilier, brugerrejse til medarbejdere/flygtninge selv, brugerrejse på sundhedsområdet, for beskæftigelse osv.

KATEGORI 3 IDÉER

INTERN ORGANISERING OG KOMMUNIKATION

- Samarbejde på tværs: ofte står integrationsmedarbejdere med familier, der har problematikker som vedrører andre magistratsafdelinger. Medarbejdere ønsker et tættere samarbejde og et fælles ansvar for flygtningene. Det er ikke dem, der ser problemet (integrationsmedarbejderne), der skal og kan løse alle opgaver.
- Større samarbejde mellem frivilligkoordinatorer og ydelseskontor, fordi der ofte er frivillige involveret, når der opstår misforståelser og udfordringer omkring en flygtnings ydelse. Frivilligkoordinatoren kan opkvalificere ydelsesmedarbejderne ift. at møde frivillige og håndtere dem i krisesituationer.
- Synliggøre for de frivillige, at de kan komme til frivilligkoordinator som én indgang til kommunen.
- Samarbejde med ydelsescenter om at lave dialogmøder om ydelsestemaer for både flygtninge og frivillige. Frivillige forstår ikke nødvendigvis flygtninges økonomiske rammer. De frivillige kan bedre hjælpe flygtninge, hvis kender mere til rammerne og man kunne evt. undgå misforståelser og konflikter med velmenende frivillige.
- Mere systematik på tværs af magistratsafdelinger og aktører, men uden flere skemaer der skal udfyldes.
- Tre måneders opfølgninger med flygtninge kunne omlægges til dialogmøder. Gentage tidligere givet information i et miljø, hvor de kan stille spørgsmål. Lave dialogmøder i sproggrupper. Aktivt medborgerskab og borgerinddragelse skal tænkes ind som rød tråd i al vores snak og al kontakt og aktiviteter med flygtninge.
- Gør systemet og medarbejdere mere tilgængelige for flygtninge fx arbejder integrationsmedarbejderne primært 8-16, hvor flygtninge går i skole/er i praktik.
- At den uledsagede flygtning eller familien har én kommunal – og tværforvaltningsmæssig kontaktperson.
- Planlagt dialog/sparringsmøder med skole, forvaltninger, bosteder, frivillige osv. efter én, tre og seks måneder.
- Informationer fra første møde skal spredes i tid, og der skal laves et visuelt værktøj, der hjælper flygtningen med at forstå og huske den information de gives.
- Medarbejder fra Aak kan besøge enlige på asylcentret inden deres ankomst til Aarhus Kommune.

NYE UDFORDRINGER FOR MEDARBEJDERE I MØDET MED FLYGTNINGE

- Bibliotek kan være platform for netværk af ensomme flygtninge
- Flygtninge kan komme i "praktik" på biblioteket
- Bibliotek kan arbejde med den generelle koordinering af tilbud – bygge videre på den øvrige viden som man som flygtning får i Aarhus.
- Bibliotek kan kortlægge samarbejde mellem biblioteker og frivillige.
- Bibliotek skal kompetenceudvikle deres personale til at håndtere flygtninge

ASYLCENTER

- CV og kompetenceafklaring skal være klar, når de kommer til Aarhus. Enten lavet på asylcentrene eller ved at sætte noget mere seriøst i gang ved Informationsmødet, der ligger ca. to uger forud for overflytning fra asylcenter til kommune. De fleste enlige flygtninge kommer til disse møder.
- Asylcenter får forarbejde med at give flygtninge forståelse af det danske system som kerneopgave. Hvad er DK? Ret og pligtsamfund. Fx film eller på anden måde visuelt. På modersmål.
- Familiespil om at komme til DK – kan f.eks. anvendes i Asylcentre (evt. videreudvikling af velkomstspil fra Borgerservice)

VELFUNDERENDE BØRN OG UNGE I DAGINSTITUTION OG SKOLE

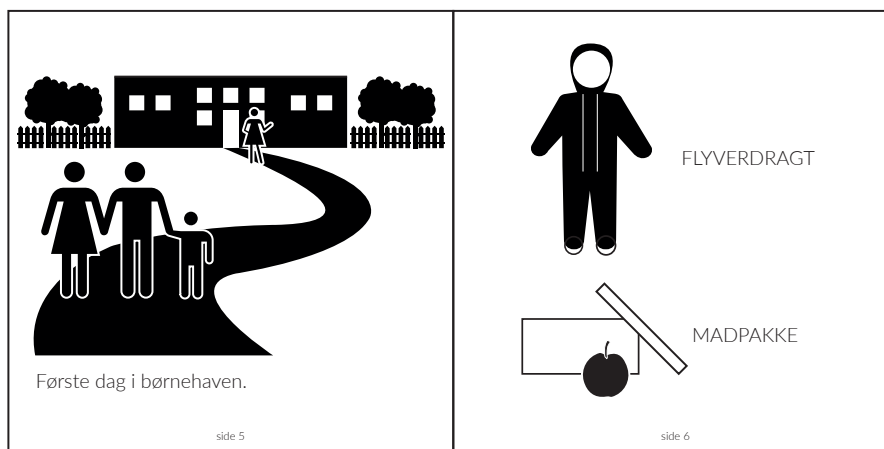
: DAGTILBUD

: SKOLE

: UNGE

KATEGORI 1 IDÉER

INFORMATIONSMATERIALE OM DAGINSTITUTION

UDFORDRINGEN KORT

Indkøring i daginstitutioner opleves som udfordrende for både flygtningeforældre og medarbejdere, blandt andet fordi kommunikationen mellem dem ofte er begrænset af sprogbarrierer.

Desuden er det nyt og utrygt for nogle flygtninge at skulle aflevere sit barn i en institution.

HVAD ER IDÉEN?

Idéen er at udvikle et overskueligt og ikke teksttungt informationsmateriale til flygtningefamilier, der stifter bekendtskab med danske daginstitutioner (vuggestuer og børnehaver) for første gang.

Materialet tænkes udformet som en bog og / eller video med to forskellige lag:

1). Et informationslag målrettet forældre, som giver et grundlæggende indblik i hverdagen i daginstitutioner med fokus på hverdagsrutiner, samarbejdet mellem daginstitution og hjem mv.

Her udfoldes alle de selvfølgeligheder og institutionslogikker, som man ikke nødvendigvis har kendskab til, når man er ny i en dansk daginstitutionskultur. Disse kan være:

- Hvem er de voksne omkring barnet?
- Hvad er en indkøringsperiode?
- Hvordan er hverdagen organiseret (samling, måltider, middagslur, ture ud af huset mv.)?

- Hvilke traditioner er der i institutionen?
- Hvad skal barnet have med i institution?
- Hvordan foregår kommunikationen mellem daginstitution og hjem (f.eks. daglig overlevering, henvendelser fra forældre, forældremøder, forældresamtaler mv.)?
- En visuel oversigt med ting, som barnet skal have med i institution (beklædningsgenstande, madpakke mv.).
- En miniparlør med relevante ord/begreber/sætninger, som forældrene kan anvende i kommunikationen (f.eks. via SMS) med daginstitutionen (f.eks. "mit barn er sygt", "jeg henter mit barn kl. xx i dag" osv.).

2). Et narrativt lag i form af en visuel fortælling, om et barn, der starter i vuggestue eller børnehave, målrettet hele familien, hvor dagligdagen i en dansk daginstitution formidles (f.eks. en tegneserie). Fortællingen kan bruges af forældrene for at forberede barnet på institutionsstart.

Materialet oversættes til relevante sprog (f.eks. arabisk og tigrinya).

HVEM GØR HVAD OG HVORNÅR I IDÉEN?

- ↓ Materialet udleveres af integrationsmedarbejdere eller sundhedsplejerske til forældre til kommende institutionsbørn.
- ↓ Forældrene medbringer materialet til opstartsmøde i daginstitutionen (alternativt: daginstitutionen har materialet til rådighed til de nye forældre).
- ↓ Daginstitutionen tager udgangspunkt i materialet, når de

holder opstartsmøde med forældrene.

- ↓ Daginstitutionen supplerer med en label, som klæbes på materialet og indeholder relevante oplysninger (link til institutionens hjemmeside, telefonnumre, navn på barnets primærpædagog).
- ↓ Forældrene har materialet i hjemmet og kan bruge det som opslagsbog (informationslaget) og som samtalebog i hjemmet (det narrative lag).

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Nyankomne flygtningefamilier, som skal have børn i daginstitution for første gang.

Materialet kan med fordel udbredes til andre grupper af nyankomne familier.

Sekundær:

Pædagogisk personale i daginstitutioner, som får et fælles afsæt for dialog med nye forældre i forbindelse med opstartsmøder såvel som i den løbende dialog med forældrene.

Integrationsmedarbejdere og evt. sundhedsplejerske, som får materiale der understøtter dialogen om opstart i daginstitution med flygtningefamilier.

HVILKEN EFFEKT FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Større tryghed i indkøringsperioden for både forældre og børn kan medføre hurtigere og bedre start i beskæftigelse for forældre.

Hjælp til selvhjælp og færre misforståelser medfører minimeret ressourceforbrug blandt personale til at håndtere spørgsmål og usikkerhed.

Større forståelse af og engagement i barnets liv i institutionen fra forældrene.

Større forståelse og accept af den danske model omkring arbejdsmarked og institutioner.

HVAD SKAL GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Informationsmaterialet til daginstitutioner udvikles i et samarbejde mellem udvalgte pædagoger, sundhedskonsulent (sundhedsplejerske), integrationsmedarbejder, flygtningeforældre og designer. Der tages udgangspunkt i eventuelt eksisterende relevant materiale.

I nærværende beskrivelse er der fokus på dagtilbudsområdet, men idéen tænkes ligeledes udfoldet til skole- og FU-området.

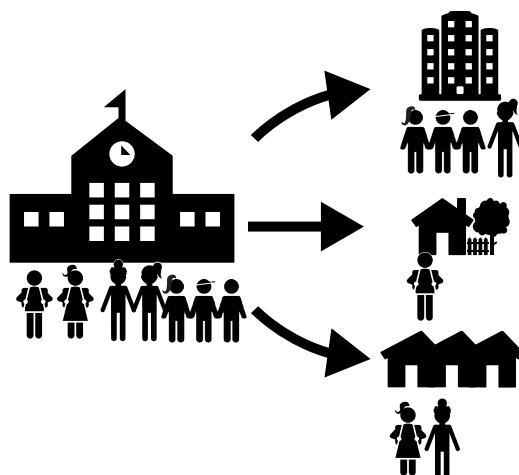
HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Udviklingen af materialet kræver ressourcer fra pædagog(er), integrationsmedarbejder, sundhedsplejerske og flygtningeforældre, samt et samarbejde med grafiker/designer omkring den visuelle udformning af materialet.

Der tages udgangspunkt i eksisterende materiale fra sundhedsplejerske og andre.

KATEGORI 1 IDEER

STYRKET INTEGRATIONSINDSATS I FU-REGI

UDFORDRINGEN KORT

Unge integration i lokalmiljøet

Der sker en tilstrømning til "centrale" klubber som f.eks. Læssøsgade og Gellerup, selvom de unge ikke er boligplacerede her. Det sker, fordi de unge er tilknyttet modtagelsesklasser her, og fordi de unge opsøger miljøer, hvor de kan spejle sig i andre med en lignende baggrund. Det udfordrer klubbernes kapacitet, ressourcetildeling (der ikke nødvendigvis matcher den konkrete målgruppe, som søger om optagelse i klubben) samt de unges integration i det lokalmiljø, hvor de bor.

Indmelding i klub

Indmeldingsblanketter er ikke oversatte til målgruppens modersmål, hvorfor de har behov for hjælp. Det er ikke altid klart for forældrene, at og hvor de kan få hjælp til dette.

Forældresamarbejde

Klubkonceptet er et nyt fænomen for mange forældre, som mangler den fornødne for forståelse i forhold til at kunne se tilbuddet i en trivsels- og læringsmæssige kontekst.

Samarbejde på tværs

Manglende koordinering mellem FU, integrationsmedarbejdere og modtagelsestilbud om den unges klubstart.

Unge oplevelse af "forkerthed"

FU-personale erfarer, at de unge føler sig "forkerte" meget af tiden, fordi de oplever, at deres baggrund (sproglig, kulturel)

ikke passer ind i den nye kontekst. Nogle unge udtrykker stor bevidsthed om, at de ikke har samme muligheder som andre unge (f.eks. i forhold til ungdomsuddannelse, hvor deres manglende danskkompetencer bevirker, at de har behov for forløb i modtagelsestilbud). Dette medfører store frustrationer hos den unge.

Udfordringerne kalder på en forstærket indsats, der kan sikre, at de nyankomne unge med flygtningebaggrund får den fornødne hjælp til et godt og sammenhængende skole- og fritidsliv.

HVAD ER IDÉEN?

En bydækkende og tydelig FU-indsats i forhold til unge flygtninges adgang til et lokalt fritidsmiljø og dermed fællesskaber. FU etablerer et centralt team, som har en koordinerende, opsøgende og udviklende funktion. Teamets opgave er centreret omkring følgende:

Koordinering på tværs: Tæt samarbejde med bl.a. MSB (integrationsmedarbejdere) og modtagelsestilbud ved unge flygtninges ankomst til Aarhus Kommune.

Opsøgende arbejde i forhold til de unge og deres familie ved ankomst til Aarhus Kommune.

Udvikling af "startpakker" til familier:

- Information til familien (hvad er et klubtilbud? + Visuel informationsfolder eller video).
- Opstartsplan for den unge: Hvilke behov og hvordan kan disse tilgodeses? (F.eks. en gradvis opstart i klub).

Tæt dialog med de unge og løbende udvikling af initiativer i FU-regi, der tager afsæt i erfarede behov (f.eks. ungdomsskoleaktiviteter).

Løbende opsøgning af de nyligt ankomne unge og deres familier med henblik på at bibringe information om fritidstilbud i lokalområdet.

Tæt dialog med de unge om deres tilværelse i Danmark og de erfaringer/udfordringer, som er forbundet hermed.

Styrket samarbejdet med forældrene – bl.a. ved at være opsøgende.

HVEM GØR HVAD OG HVORNÅR I IDÉEN?

- ↓ FUs centrale team orienteres, når unge flygtninge ankommer til kommunen.
- ↓ I samarbejde med integrationsmedarbejder og skole informeres den unge og dennes familie om muligheden for opstart i klubtilbud.
- ↓ Teamet har en opsøgende funktion i forhold til de unge flygtninge og deres familier – både dem, der er tilmeldt klub og dem, der ikke er.
- ↓ Teamet evaluerer løbende, iværksætter nye initiativer og informerer om allerede etablerede initiativer på baggrund af erfarede behov hos målgruppen.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Nyankomne unge flygtninge, som har behov for en stærk tilknytning til FU-området med henblik på en sikring af et sammenhængende og meningsfuldt skole- og fritidsliv.

Sekundær:

De unges familier, som vil opleve bedre trivsel hos deres børn samt en øget tilknytning til og forståelse for de fritidstilbud, som er til rådighed i deres lokalområde.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Den koordinerede indsats på tværs i kommunen sikrer, at alle unge får samme stærke fritidstilbud uagtet boligplacering og skoledistriktstilknytning.

Sunde relationer og fællesskaber med danske unge i deres lokalområde.

Sammenhængende og meningsfulde fritidsliv.

De unge oplever indflydelse og ejerskab i forhold til egne muligheder.

De unge støttes i overgangen fra ung til selvstændig voksen med hjælp til uddannelsesmuligheder og beskæftigelse.

HVAD SKAL DER GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Et centralt team skal etableres.

Teamet udvikler informationsmateriale til familierne i samarbejde med en designer.

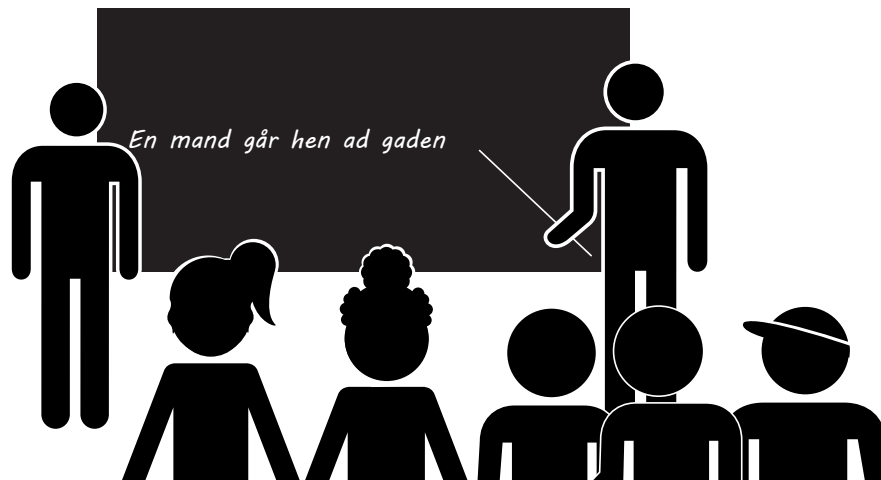
HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Udgifter til udvikling af informationsmateriale.

Udgifter til centralt team afhængigt af, hvor mange unge, der kommer, og hvad deres behov er.

KATEGORI 1 IDÉER

OBSERVATIONSMODTAGEKLASSER FOR ELEVER MED SÆRLIGE BEHOV

UDFORDRINGEN KORT

Nogle flygtningebørn har massive opmærksomheds-, koncentrations-, indlærings-, og/eller adfærdsvanskeligheder, som det kan være svært at vurdere baggrunden for. Der er derfor risiko for fejlplacering i de almene modtagelsesklasser og/eller specialtilbud, fordi vidensgrundlaget for placeringen endnu er for begrænset ved ankomsten til Aarhus Kommune.

HVAD ER IDÉEN?

Idéen er at udvikle observationsmodtagelsesklasser for den gruppe af børn, som ved ankomsten til kommunen har massive udfordringer, jf. beskrivelsen ovenfor. Forløbet skal give børnene mulighed for at falde til ro og blive så trygge, at de bliver i stand til at lære. Forløbet skal give de fagprofessionelle mulighed for at vurdere karakteren og omfanget af børnenes kompetencer og udfordringer med henblik på at kunne tilbyde dem det bedst mulige skoletilbud.

Formålet er at give alle børn den bedste skolestart i Aarhus Kommune ved at hindre fejlplacering i kommunens specialtilbud og mindske risikoen for, at børn mistrives i de almene modtagelsestilbud.

Elevtal og voksenbemanding i observationsklassen følger rammerne for de kommunale specialklasser for børn med sociale og følelsesmæssige vanskeligheder; det vil sige max seks elever i klassen til to voksne.

Eleverne skal gå i klasserne, indtil de er faldet så meget ro, at det er muligt at vurdere deres pædagogiske/specialpædagogiske behov; dog maksimalt to år, jf. lovgivningen for modtagelsesklasseområdet, hvorefter de udsluses til almen folkeskoleklasse eller specialpædagogisk tilbud.

HVEM GØR HVAD OG HVORNÅR I IDÉEN?

- ↓ Visitation:
Ved ankomst til kommunen vurderer visitationsteamet på Læssøesgade Skole, hvilket tilbud det konkrete barn vil profitere af. Den psykolog, som er tilknyttet visitationsteamet, kan indstille et barn til observationsmodtagelsesklasse umiddelbart efter ankomsten til Aarhus Kommune, eller hvis behovet viser sig i løbet af en kortere periode i en almen modtagelsesklasse.
- ↓ Opstart i det særlige tilbud:
Ved opstart tilbydes eleven et modtagelsesforløb i trygge rammer, hvor elevtal og voksenbemanding samt særlige pædagogiske kompetencer muliggør etableringen af et læringsmiljø, som tilgodeser den enkelte elevs særlige behov.
- ↓ Voksenteamet er ansvarlig for at observere og evaluere den enkelte elevs kompetencer og udfordringer med henblik på en vurdering af elevens pædagogiske/specialpædagogiske behov og dermed en vurdering af, hvilket skoletilbud eleven vil profitere af fremadrettet.
- ↓ Forældresamarbejde:
Under forløbet etableres et tæt skole-hjem-samarbejde, hvor forældrene inddrages som en ressource i forhold til barnets trivsel og læring. Dette sker blandt andet ved en tæt, gensidig og løbende dialog mellem skole og hjem om barnets udvikling, kompetencer og potentialer såvel som særlige udfordringer samt forældrenes mulighed for at understøtte barnets trivsel og læring i hjemmet.
- ↓ Udslusning til almentilbud eller specialpædagogisk tilbud:

Når det er muligt at vurdere barnets behov, udsluses det til et tilbud, som matcher barnets kompetencer og udfordringer, det være sig et almentilbud eller et specialpædagogisk tilbud.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Flygtningebørn som har massive opmærksomheds-, koncentrations-, indlærings-, og/eller adfærdsvanskeligheder, som det umiddelbart kan være svært at vurdere baggrunden for, og som et alment modtagelsestilbud ikke kan tilgodese.

Sekundær:

Børnenes familier idet risikoen for fejlplacering og mistrivsel blandt børn nedbringes, hvilket har indflydelse på familiens generelle trivsel og overskud.

Lærere og pædagoger i det særlige tilbud.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Afklaring af barnets kompetencer og udfordringer.

Korrekt tilbud til barnet og målrettet skoleforløb fremadrettet.

Tryk og stabil opstart uden u hensigtsmæssige skift imellem tilbud.

Bedre trivsel i hjemmet grundet det tætte samarbejde mellem skole og hjem.

Bedre forhold for de almene modtageklasser, der kan fokusere deres ressourcer på deres primære målgruppe.

HVAD SKAL DER GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Opstart som et pilotprojekt, hvor to observationsmodtagelsesklasser etableres – én klasse målrettet 0.-2. klassetrin, én klasse målrettet 3.-5. klassetrin.

Klasserne placeres ideelt set på samme værtsskole med henblik på erfaringsudveksling og fælles kompetenceudvikling. Værtsskolen bør have interesse for og erfaring med området, og kan f.eks. være en skole, som i forvejen har et modtagelsesklasse miljø/har stor interkulturel erfaring.

Evaluerings af pilotprojektet. Pilotprojektet med etablering af to observationsmodtagelsesklasser evalueres efter første skoleår med særligt fokus på:

- Elevernes trivsel og læring

- Elevernes vej videre i skoleforløbet
- Samarbejdet med forældrene

Ansættelse af et voksenteam: en læreruddannet med særlige kompetencer inden for Dansk som Andetsprogsområdet og en specialpædagoguddannet. Desuden vil der være store fordele forbundet med ansættelse af en tosproget medarbejder.

Kompetenceudvikling af pædagogisk personale.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Udgifter forbundet med kompetenceudvikling af det pædagogiske personale samt eventuelle udgifter forbundet med tilknytning af en tosproget medarbejder.

Behovet for indsatser vil bero på et skøn, fordi vi ikke kender den præcise andel af børn/unge, der får tildelt ophold i Aarhus Kommune, og fordi vi ikke kender deres behov for et særligt tilrettelagt modtagelsesforløb i en observationsmodtagelsesklasse, før de er her.

KATEGORI 2 IDÉER

BEHANDLENDE INDSATS FOR BØRN, UNGE OG FAMILIER MED TRAUMER

Udfordringen kort

Idéen udspringer af et erfaret behov for fleksible indsatser med behandlende elementer målrettet børn, unge og familier med flygtningebaggrund, der udviser symptomer på eksilstress og traumerelaterede udfordringer.

Behovet er skærpet i takt med det stigende antal flygtninge samt den erfaring, at de senest ankomne ofte har særligt traumatiske begivenheder bag sig, fordi de har oplevet mere af krigen og har været på flugt i lang tid.

Hvad er idéen?

En etablering af fleksible indsatser målrettet *den gule gruppe* i forebyggelsestrekanten. Det vil sige den gruppe af børn, unge og familier, som har behov for en støttende indsats med behandlende elementer for at kunne håndtere traumerelaterede problematikker i hverdagen.

Gruppens børn og unge er karakteriseret ved at have en adfærd i dagtilbud/skole, som kædes sammen med en traumerelateret baggrund, men som ved en intensiv støttende indsats kan udvikles og ændres. Indsatsen har et behandlende sigte og psykoedukation tænkes at udgøre et særligt fokus. Det vil sige, at fokus er at give målgruppen viden om den psykiske lidelse PTSD (i nogle familier er diagnosen ukendt) for at give børn, unge og familier redskaber til at kunne tackle udfordringerne og fungere i hverdagen. Dialogen og samarbejdet mellem pårørende er dermed en central del af forløbet.

Idéen foreslås tilrettelagt som fleksible indsatser under følgende overskrifter:

Familieindsatser:

- Familieskole
- Familiebørnehave/familievuggestue
- Forløb for familier (eventuelt flere familier sammen)

Gruppeindsatser for forskellige målgrupper:

- Gruppeindsats for forældre
- Gruppeindsatser for børn (grupperet efter alder og modenhed)

- Gruppeindsatser for unge

Intentionen med etablering af familieindsatser er at sikre barnets fortløbende inklusion i dets almindelige dag- eller skoletilbud samtidig med, at det indgår i det særlige forløb. Konceptet læner sig op ad erfaringer med etablering af familieskoler på bestemte værtsskoler i Aarhus Kommune.

Udbydelsen af de fleksible indsatser er forankret i MBU, hvor et særligt team bestående af f.eks. PPR-psykologer, Børn- og Ungelæge samt pædagogiske konsulenter tilrettelægger og gennemfører de særlige indsatser.

Hvem gør hvad og hvornår i idéen?

- ↓ MBU og MSB koordinerer og udfører opsøgende arbejde for at identificere børn, unge og familier, med behov for en særlig behandlende indsats. Identificeringen sker i samarbejde mellem familiens integrationsmedarbejder, PPR-psykologer samt andre relevante instanser (f.eks. kontaktpersoner fra asylcentre) i forbindelse med ankomsten til Aarhus Kommune.
- ↓ Der kan også indstilles til indsatsen løbende i forbindelse med oplevede udfordringer i f.eks. dagtilbud eller skole, som vurderes at være funderet i traumerelaterede oplevelser.
- ↓ Barnet, den unge eller familien indstilles til og opstarter i et særligt tilrettelagt forløb sideløbende med, at en almindelig hverdag i dagtilbud, skole, sprogskole/arbejde så vidt muligt fastholdes.
- ↓ Forløbets varighed afhænger af de konkrete behov men kan f.eks. følge modellen fra de allerede etablerede familieskoler i Aarhus Kommune (typisk 5-6 måneder med to formiddage pr. uge).

Hvem er målgruppen?

Primær:

Børn, unge og familier, som har været udsat for traumatiserende oplevelser, og som følge heraf udviser symptomer i hverdagen, der kan relatere sig hertil.

Sekundær:

Pårørende til børn, unge eller forældre, som udviser symptomer på traumerelaterede udfordringer.

KATEGORI 2 IDÉER

Hvilken effekt for hvem kan idéen være med til at skabe?

Øget forståelse og mestring af egen situation for børn, unge og familier.

Forebyggende indsats, der kan iværksættes hurtigt på baggrund af erfarede symptomer hos den enkelte.

Hvad skal der gøres for, at idéen kan føres ud i livet?

Rammer og indhold skal udvikles af en tværfaglig arbejdsgruppe med repræsentanter fra PPR, Familieafdelingen, Socialforvaltningen, Læring og Udvikling samt Børn- og Ungelægen.

Muligheden for refusion i henhold til Serviceloven bør undersøges.

Hvad vil idéen koste at udvikle og afprøve første gang?

Der skal afsættes ressourcer til PPR, Familieafdelingen, Socialforvaltningen, Læring og Udvikling samt Børn- og Ungelægen til at udvikle indholdet af indsatserne.

Behovet for indsatser vil bero på et skøn, fordi vi ikke kender den præcise andel af børn/unge, der får tildelt ophold i Aarhus Kommune, og fordi vi ikke kender deres behov for særlige indsatser, før de er her.

KATEGORI 3 IDÉER

DAGTILBUD

- "Modtagerbørnehus" – flygtningebørn starter samlet i børnehave, og når børn og forældre har lært at gå i børnehave, sluses de "ud" i en almindelig børnehave.
- Flersprogede medarbejdere med pædagogisk uddannelse/erfaring.
- Mere eller mindre formaliseret sprogstøtte til daginstitutioner – kunne være frivillige, der indgik i daginstitutioner.
- Forældre har ofte Smart Phones hvorfor institutioner kunne bruge tilgængelige medier til at kommunikere kort om barnets trivsel i løbet af dagen (sende billeder, video etc. til forældrene)
- Pladsanvisning: udnyt pladsanvisningernes lokale kendskab til institutioner til at finde de "rigtige" institutioner at anvise flygtningebørn til.
- Mere samarbejde mellem FU område og MSB Familierådgivning og integration
- Gør de unge selvhjulpne ift. selv at kunne klare sig i det danske system uden at være afhængige af forældres hjælp. På sigt kan de unge evt. agere ambassadører for forældre tilbage i systemet
- Oplæg om antiradikalisering på Familiecenter Vest for at forebygge radikalisering
- Udvikling af de unges drømme og ambitioner for fremtiden
- Mulighed for at unge flygtninge møder andre "gammel danske" unge ligeværdigt
- Ansættelse af tosprogede medarbejdere i klubregi (man skal dog samtidig undgå en klub i klubben, som ikke fremmer integration).
- Hjælp til forældre med at søge klub: Tilbyd pladsanvisningsmateriale på arabisk.

SKOLE

- Modersmålsundervisning
- Højere grad af udslusning i normale klasser
- Kostskoler til de mest 'skoleparate' unge. Kig evt. på Balkanløsning
- Hurtig skolestart efter ankomst (1-2 dage)
- De unge kan komme på efterskole i stedet for i 10. klasse.
- Lad det være elevens sprogniveau og IKKE alder, der afgør om eleven er klar til at forlade folkeskolen
- Borgerservice på skolerne, fx på Center 10.
- Større kobling mellem MO-tilbud (modtagerklasser) og almene tilbud (almindelige klasser). Fx venskabsklasser med besøg hos hinanden.

UNGE

- Højskoleophold for de unge, så de lærer dansk kultur og sprog. På højskoler med høj procent af 'gammel'-danskere
- Fokus på fritidsjob til de unge - samarbejde med Jobskyen, Job i Kommunen, HOT SPOT

UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE FOR DE VOKSNE

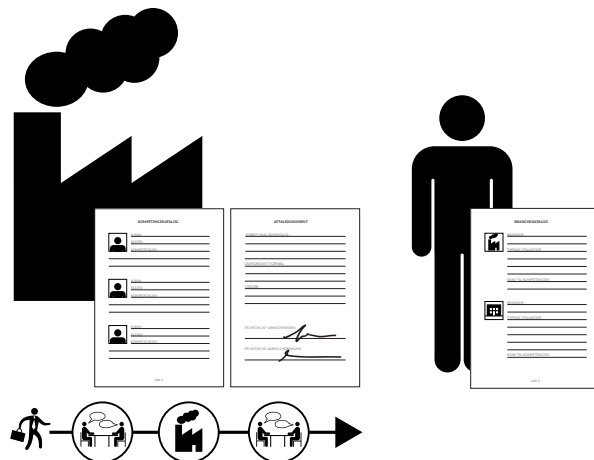
: BESKÆFTIGELSE

: DANSKUNDERVISNING

: INTEGRATIONSUNDERVISNING

KATEGORI 1 IDÉER

VÆRKTØJ TIL BESKÆFTIGELSESMATCH

UDFORDRINGEN KORT

Der opleves generelt udfordringer i forhold til manglende forventningsafstemning vedrørende praktik. Nogle flygtninge oplever et modsætningsforhold mellem kompetencer fra deres hjemland og praktik i Danmark. Nogle flygtninge oplever, at praktikken ikke har jobsigte og/eller ikke understøtter deres sproglige udvikling.

HVAD ER IDÉEN?

Et værktøj til virksomhedskonsulenter, der skal hjælpe med at kunne lave et bedre match mellem virksomheder og flygtninge.

Værktøjet er visuelt og todelt. Det indeholder en del, som er rettet mod virksomhederne og en del, som er rettet mod flygtningene. Virksomhedskonsulenten anvender begge dele i de møder, vedkommende afholder med henholdsvis virksomhed og flygtning.

Til samarbejde med virksomhederne

Virksomheder som Aarhus Kommune endnu ikke har etableret samarbejde med:

- Et kompetencekatalog, der viser en oversigt over hvilke kompetencer, der findes blandt flygtninge i Aarhus, så virksomheden kan se, hvad der er af muligheder, som passer til netop deres virksomhedsprofil og behov.
- En visuel oversigt over flygtningenes integrationsperiode og især beskæftigelsesforløb så virksomheden har bedre forudsætninger for at kende til opgaven og flygtningens forudsætninger.

Virksomheder, som Aarhus Kommune har et etableret samarbejde med, og som skal starte et beskæftigelsesforløb op med en flygtning:

- Et aftaledokument som virksomhederne skal udfylde sammen med virksomhedskonsulenten. Her beskrives, hvad et job eller et praktikforløb skal indeholde, hvordan det skal forløbe, hvad formålet med det er (f.eks. fokus på sproglig udvikling, faglig opgradering, kendskab til arbejdsmarked eller lign.).

Til samarbejde med flygtninge

Et branchekatalog hvor flygtninge kan danne sig overblik over danske brancher, hvilke stillinger der typisk findes i branchen og hvilke krav til kompetencer, de har (fx om man skal tilhøre DU1, DU2 eller DU3).

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Virksomhedskonsulenter

Virksomheder, der ønsker at have flygtninge i praktik og evt. i ordinære jobs.

Flygtninge som skal i praktik.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Bedre match mellem virksomheder og flygtninge.

Minimalt tidsforbrug for virksomhedskonsulenter.

Gensidig forventningsafstemning om formål, krav, varighed, indhold mv. til praktikforløb for virksomheder, flygtninge og virksomhedskonsulenten.

Større udbytte af praktikforløbet for både virksomheder og flygtninge.

Succesfulde praktikforløb er afgørende for den enkelte flygtning videre kompetenceudvikling og på sigt vejen mod ordinær beskæftigelse og selvforsørgelse.

HVAD SKAL GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET ?

Indhentning af data om kompetence fra flygtningene, og derefter udarbejdelse af et kompetencekatalog. Dette skal løbende opdateres, når nye flygtninge kommer til kommunen

Udarbejdelse af aftaledokument til virksomheder.

Udarbejdelse af visuel oversigt over flygtninges integrations og beskæftigelsesforløb.

Udarbejdelse af et branchekatalog, som matcher arbejdsområder for både DU1, DU2 og DU3.

Til implementering af værktøjskassen skal medfølge et kursus til virksomhedskonsulenterne i at benytte den.

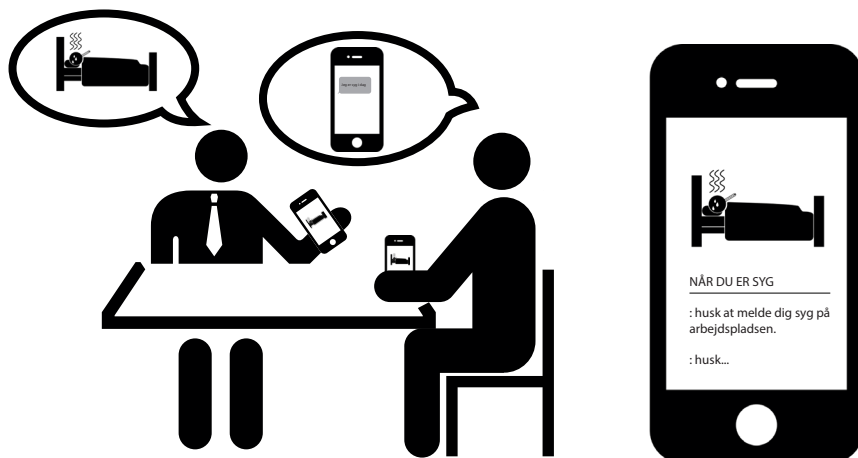
HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Det vil kræve ressourcer til udarbejdelse af materialet til værktøjskassen.

Selve aktiviteterne i idéen (fx. møde mellem virksomhedskonsulent og virksomhed) foregår allerede og kræver derfor ikke ekstra ressourcer.

KATEGORI 1 IDÉER

VIRTUELLE SAMTALEKORT OM ARBEJDSLIV

UDFORDRINGEN KORT

Der opstår misforståelser i kommunikationen mellem virksomhed og flygtning under praktikforløb på grund af manglende sprogkunderskaber og manglende kendskab til det danske arbejdsmarked. Hverken flygtning eller virksomhed får det optimale ud af deres praktikforløb.

HVAD ER IDÉEN?

De virtuelle samtalekort er en række billeder/illustrationer, som kan bruges i kommunikationen ude på arbejdspladserne mellem arbejdsgiver og flygtning under et praktikforløb.

App'en bruges til helt almindelige situationer i hverdagen, som kan opleves udfordrende, når nogle flygtninge skal starte i praktik uden at have kendskab til det danske arbejdsmarked og med meget få danskunderskaber.

Illustrationerne i app'en indeholder elementer som:

- Mødetider
- Sygdom – egen, ægtefælle og børns
- Frokostpauser – pauser generelt
- Socialt/kolleger
- Forsinkelser
- Arbejdsulykker og udstyr
- Andet

Illustrationerne skal kunne tilgås af virksomhed og flygtning via en app, da langt de fleste flygtninge har mobiltelefoner og

allerede benytter de forskellige hjælpefunktioner for at kunne navigere i deres nye hverdag.

App'en introduceres til virksomheder og flygtninge af virksomhedskonsulenterne som en del af deres nuværende mødeaktivitet.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Nyankomne flygtninge, som skal i praktik indenfor 2-4 uger efter ankomst i Aarhus Kommune, og som endnu ikke har kendskab til det danske arbejdsmarked kombineret med meget begrænsede danskunderskaber.

Virksomheder, som har flygtninge med begrænsede danskunderskaber i praktik, og som skal være med til at introducere flygtningen til det danske arbejdsmarked.

Sekundær:

Virksomhedskonsulenter og frivillige, som igennem deres kontakt med flygtningene hjælper dem til at få en bedre tilknytning til arbejdsmarkedet.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Større udbytte af praktikforløb for både virksomheder og flygtninge.

Misforståelser undgås trods sprogbarrierer.

Nyankomne flygtningene får en hurtigere forståelse for praktiske forhold og vilkår ude på arbejdspladsen.

Flygtninge får en hurtigere og bedre tilknytning til arbejdsmarkedet, som er en vigtig forudsætning for ordinær beskæftigelse på sigt.

Besparelser ift. ressourcer til tolke, da illustrationerne vil kunne løse daglige småproblemer og samtidig mindske konfliktpotentialet.

HVAD SKAL GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Yderlig kvalificering af hvilke hverdagssituationer, der er udfordrende, og som derfor skal illustreres.

Udarbejdelse af illustrationer af hverdagssituationer forbundet med en dansk arbejdsplads.

Udarbejdelse af app (alternativt analoge kort).

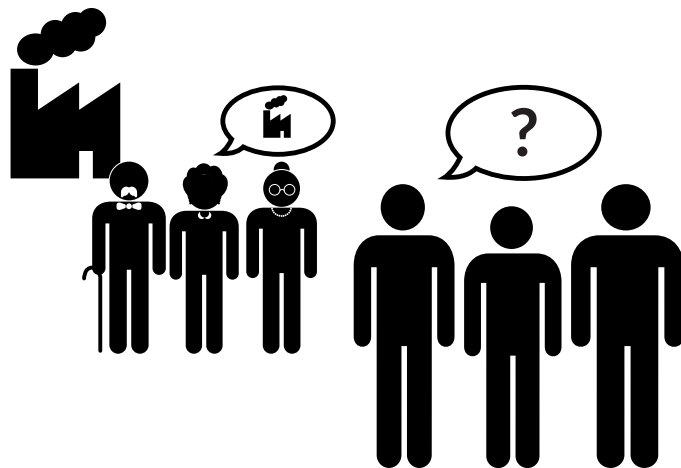
Virksomhedskonsulenter introducerer flygtninge og virksomheder til app'en som en del af deres eksisterende mødeaktiviteter.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Der skal bruges ressourcer til udvikling af billedkort/illustrationer samt udvikling af app.

KATEGORI 1 IDÉER

GRÅ GULD KLUBBEN

UDFORDRINGEN KORT

Der opstår misforståelser i kommunikationen mellem virksomhed og flygtning under praktikforløb på grund af manglende kendskab til det danske arbejdsmarked. Hverken flygtning eller virksomhed får det optimale ud af deres praktikforløb.

HVAD ER IDÉEN?

Inddragelse af pensionerede/tidligere medarbejdere, "Grå Guld klubben", som kulturoversættelse på arbejdspladser, hvor der beskæftiges flygtninge i praktik eller job.

Det grå guld har et indgående kendskab til virksomheden, kan være med til at lave kulturoversættelsen og de kan være en gratis ressource. Samtidig udnytter det arbejdsidentiteten hos nyligt pensionerede, der stadig har masser at bidrage med, selvom de er overgået til en pensionisttilværelse.

Centralt er, at man kobler flygtninge og frivillige med afsæt i en konkret virksomhed og det at integrere sig på arbejdsmarkedet.

Et andet centralt element er, at de pensionerede medarbejdere vil være rykket fri af både virksomheden og kommunen, og at man derfor vil kunne skabe et tillidsfuldt rum, hvor der er ok at stille de "dumme og svære spørgsmål".

Man kunne f.eks. tænke sig, at en gruppe danske kvinder gik sammen om at lave et forløb for to til fem kvinder, som er i praktik i en virksomhed. Temaet for forløbet kunne da have fokus på det at være aktiv på arbejdsmarkedet og få familielivet til at fungere.

Et andet eksempel kunne være en maskinfabrik, hvor der er en mindre gruppe mandlige flygtninge i praktik. Arrangementerne kunne her have fokus på netværksskabelse, virksomhedskultur og sport.

Både frivillige og flygtninge binder sig kun for et begrænset antal møder.

Virksomheder kan f.eks. rekrutteres via Mangfoldighedscharters. Man kan også forestille sig, at arbejdsmarkedets parter, f.eks. via fagforbund og deres seniorklubber mv., kan rekruttere frivillige til opgaven. Mange større virksomheder har foreninger/arrangementer for pensionerede medarbejdere, hvor indsatsen vil kunne forankres.

HVEM ER MÅLGRUPPEN?

Primær:

Flygtninge, som er nye på det danske arbejdsmarked – typisk i et praktikforløb.

Sekundær:

Pensionerede medarbejdere fra virksomheder, hvor man har en aftale med Aarhus Kommune om at lave praktikforløb for flygtninge omfattet af Integrationsprogrammet.

HVILKE EFFEKTER FOR HVEM KAN IDÉEN VÆRE MED TIL AT SKABE?

Større udbytte af praktikforløb for både flygtninge og virksomheder.

Bedre inklusion af flygtninge på arbejdspladsen i løbet af praktikforløbet.

Hjælp til udfordringer, som ikke varetages af mere formelle kanaler i enten kommunen eller på virksomheden.

Netværk mellem ledige flygtninge og frivillige, som på sigt vil kunne være et element i forhold til jobsøgning og inklusion generelt.

HVAD SKAL GØRES FOR, AT IDÉEN KAN FØRES UD I LIVET?

Videreudvikling af idéen sammen med potentielle frivillige.

Udvikling af kommunikationspakke, som man kan bruge som afsæt for dialog mellem flygtninge og "Grå Guld Klubben".

Som en del af pakken udvikles små film, hvor flygtninge fortæller om, hvordan de fandt arbejde, og hvad der har overrasket dem mest ved at være på en dansk arbejdsplads.

Temaer til pakken: hvordan finder jeg job? Vores uformelle hierarki. Hvad gør jeg, hvis jeg bliver syg? Hvis mine børn bliver syge? Mænd og kvinder på arbejdspladsen.

Rekruttering af grå guld og interesserede flygtninge.

HVAD VIL IDÉEN KOSTE AT UDVIKLE OG AFPRØVE FØRSTE GANG?

Der skal bruges midler til udvikling af kommunikationspakke, tolkebistand i forbindelse med forløb og rekruttering af virksomheder og frivillige.

KATEGORI 2 IDÉER

VÆRKSTEDSPRAKTIK

Beskrivelse af idé

En værkstedspraktik er et samarbejde mellem kommune, erhvervs/produktionsskoler, virksomheder og flygtninge. Praktikken varer 13 uger (afhængigt af, hvad kravene er til dette) og er fuldtid.

Praktikken foregår mestendels på en erhvervsskole, hvor flygtningen kan komme i praktik på skolen, men indeholder også en uges virksomhedsbesøg, hvor flygtningen indgår som "føl" for en medarbejder. Vi forestiller os områder som fx gartneri, køkken/kantine, håndværker (tømrer, maler, murer), systue og rengøring. Værkstedspraktik kobles med branchemåltrettet danskundervisning på skolen.

Idéen er målrettet de flygtninge, som ikke har uddannelse, måske er analfabeter og heller ikke hverken dansk eller andre sprog (DU1) og ellers kan være svære at matche med en almindelig praktik.

Ud over værkstedspraktik foreslås også uddannelser på modersmål (eller dansk med tolk) på erhvervsskolen. Værkstedspraktikken kan klargøre flygtninge til at indgå i sådan et uddannelsesforløb.

Forventet effekt:

Værkstedspraktik klæder flygtning på til 'rigtig' praktik, job eller videre uddannelse. På længere sigt kan der være større sandsynlighed for selvforsørgelse.

- Ambassadøren og hans/hendes arbejdsgiver "træder op" sammen ved informationsarrangementer og lignende.
- Ambassadører holder oplæg for virksomheder, der overvejer at beskæftige flygtninge.

Uddybning af ideen

Hvem:

Nyankomne flygtninge får rollemodeller

Flygtninge i arbejde oplever anerkendelse

Arbejdsgiverne får øjnene op for flygtningenes ressource.

Hvorfor:

Flygtninge starter stærkt motiverede, men møder hurtigt en "modhistorie" om, at der er ikke brug for dig her og du kan ikke få arbejde

Forventet effekt

Flygtninge mister ikke deres stærke motivation for beskæftigelse.

AMBASSADØRER FOR BESKÆFTIGELSE

Beskrivelse af ideen

Flygtninge som har "knækket koden" og har fundet arbejde er vigtige rollemodeller og ambassadører i deres omgangskreds. Deres gåpåmod, engagement og selvstændige initiativ kan fremhæves på forskellig vis:

- Allerede ved det første informationsmøde møder man to til tre flygtninge, som er kommet i arbejde. Vi (kommunen) giver dem et honorar for deres ulejlighed.
- Små videoklip med og om ambassadørerne formidles til borgerne ved ydelsescentrenes venteplads – og til offentligheden generelt, som har godt af at se, at nogle kommer i arbejde.

KATEGORI 3 IDÉER

BESKÆFTIGELSE

- Arbejdsgivere skal klædes på til at forstå målgruppen
- Få flygtninge med erhvervs erfaring ud til virksomhederne og fortælle arbejdsgiverne om, hvad der var udfordrende ved at være ny i landet og komme i beskæftigelse, så de bedre kan understøtte de flygtninge, som de får i praktik/job.
- En "point of contact" til flygtningen: En tilknyttet kontaktperson/mentor i virksomheden i løbet af de 13 ugers praktik og en tilknyttet kontaktperson fra kommunen i de 13 uger.
- Faste praktiksteder, der er tilknyttet kommunen, som introducerer til arbejdsmarkedet og afprøver kompetencer
- (Tvungen) praktik på erhvervsskoler.
- Flygtninge ud i socialøkonomiske virksomheder
- Foodtruck – socialøkonomisk catering til kommunen og virksomheder, som ansætter flygtninge i reel beskæftigelse.
- Virksomhedsnetværk for de virksomheder der har flygtninge. Dansk Supermarked vil være med i et netværk med andre virksomheder, der har over 250 ansatte og selv kan køre beskæftigelsesprojekter. Det behøver ikke være branchespecifikt, men hvis der er nok deltagere i netværket, kan det underopdeles i brancher. Netværket skal initieres og faciliteres af jobcenteret.
- Aarhus Kommune kunne fokusere sin beskæftigelsesindsats til få (større) virksomheder i stedet for mange forskellige virksomheder. Denne strategi bruges med succes i en anden mindre kommune, med succes. Det kan sikre et godt og flydende samarbejde med virksomheden.
- Temadag for virksomheder (udbudt af kommunen?)
- Informationsmøder for virksomheder ligesom flygtningene
- Flygtningens CV skal laves med ført hånd – professionel (virksomhedskonsulent) hjælp til at skrive flygtningens CV
- Virksomhedskonsulenter skal have tættere samarbejde med rekrutteringsafdelingerne i virksomhederne.
- Oprette beskæftigelsesmentorer til flygtninge (findes i frivillignet regi i forvejen)
- Kompetenceafklaring, arbejdsbevurdering, CV skrivning osv. laves på og med arbejdspladsen. Der skal støttes op omkring flygtning fx med Mentorordning som

i Dansk Supermarked. Danskundervisning skal være på arbejdspladsen som i Dansk Spermarked.

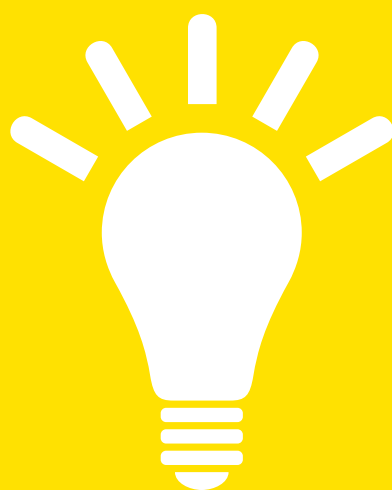
- Kan der blive lavet en form for mellemstation mellem asylcentre og ankomst i Aarhus, hvor de får klarlagt kompetencer og lavet CV?
- samme sprog

DANSKUNDERVISNING

- Flere timers Danskundervisning
- Færre på Dansk undervisningshold, for at opnå mere taletid for den enkelte deltager.
- Workshop på Lær Dansk eller Integrationsnet hvor man taler om kulturelle ligheder frem for forskelle. Fokusere på, hvilke forskelle man gerne selv vil lære af.
- Lige nu er der sprogpraktik i MTM, hvor flygtninge følger de grønne medarbejdere. Kan det etableres flere steder i kommunen? (se også Værkstedspraktik)

INTEGRATIONSUNDERVISNING

- Overvej en ikke statisk undervisningsform
- Undervisning i sundhed: Tage dem i hånden for at besøge egen læge ("Social Sundhed" for flygtninge), besøge sygehuset m.m.
- Alternativ til nuværende integrationsundervisning – differentierede tilbud som passer til forskellige målgrupper. Tilbyd forløb der er tilpasset forskellige målgrupper!
- Bruge del af integrationsundervisning til at tale med "gammeldanskere" og lær både dansk og danskere at kende
- At de initiativer, der tages også tager udgangspunkt i flygtninges kompetencer
- "Undervisningen" kan ske ude af huset – ved fx aktivt at være med i en forening
- Inddrag biblioteket i integrationsundervisningen
- Undervisningshold kan sammensættes, så deltagerne matcher hinanden. F.eks. en unggruppe, en forældregruppe, en enliggruppe osv. Alle på et hold skal have nogenlunde samme baggrund og kunne tale samme sprog

AARHUS KOMMUNE

CFIA